

USTAVNA KOMISIJA

28/9-1990

Seja se je pričela ob 13.15 uri.

Predsedik dr. France Bučar: Bomo se formalno sestali in poročali, ker gre zdaj za tri stvari, ki jih moramo rešiti.

1. Gre za vprašanje, ki so jih včeraj postavili zbori in sicer glede oglašanja naše delegacije v Zboru republik in pokrajin. Mi smo se danes že nekako z vodjem naše delegacije že dobili, predsedniki zborov tudi in smo se zmenili približno sledeče: da bi torej vodja delegacije Martin Mlinar predlaga sledeča stališča:

Delegacija Skupščine Republike Slovenije naj pri usklajevanju aktov Zbora republik in pokrajin Skupščine izhaja iz sklepov, stališč in opredelitev zborov Skupščine Republike Slovenije ki smo jih že sprejeli, pri tem pa naj pri usklajevanju stališč o ratifikaciji o mednarodnih pogodb upošteva potrebo po intenzivnem vključevanju mednarodno sodelovanje in vključevaje v Evropo. Gre za sledeče, mi formalno smo se zmenili za postopek kako je, zdaj gre pa za vprašanje ratifikacij, tukaj pa malo, slovinci smo radi zelo načelni, tukaj je pa predlog, da bi malo odstopili od svoje načelnosti, ker gre za ratifikacije, ki ne morejo iti na eno bi rekel odgoditev enega leta kar gre lahko z drugimi predlogi, ki so psrejeti kot poseben postopek pri predsedstvu. Konkreten primer recimo je tamle cesto Razdrto, ki je pred Divači stoji, kredit mednarodni je že odobren, mi moramo od njega že plačevati celo obresti, pripravlja se začetek, ker pa tega slučajno fermana ni iz Beograda, potem pač ostaja stvar taka kot je, to se pravi mi smo zainteresirani za ratifikacijo posameznih stvari in predlog je ta, da kadar gre za ratifikacije, da bi naša delegacija lahko sodelovala v tem zboru. To je odstopanje od našega načelnega stališče, je pa odras nekega pergmatisma. Če se strinjate s tem.

Lahko glasujemo?

Miran Potrč: Gospod predsednik, jaz soglašam, imel bi pa samo en predlog. Dajmo se dogovoriti z delegacijo in z IS, da temu ustrezno potem oblikujemo tudi naša pooblastila v skupščini in da bi bilo jasno, to je bil razlog, zakaj sem jaz včeraj na DPZ sklepa predlagal in da tam, kjer gre za efikacije napišemo, da delegacija lahko da soglasje, da se ve kadar ga lahko da, dokler pa tega ni pa ne išimo ne pišomo, da lahko do konca usklajuje, potem pa predlaga poseben postopek. Mi zdaj tudi v drugih aktih imamo ponekod in po končanem uskaljevanju da soglasje. Če je to napisano kot sklep skupščine potem bi tisto našo načelno odločitev in delegacija zdaj na tiho ve, da soglasja ne sme dati, mi pa v uradnem sklepu napišimo, da lahko da soglasje in mi takšne primere imamo.

Jaz mislim, da bi tudi sklep moral potem temu slediti in da delegacija po sklepu skupščine ve, kjer ima napisano soglasje, kjer kjer ga ne more dati se pa napiše, da ga ne bo dala (govori jih več hkrati) mi smo včeraj še delali sklepe, v katerih smo napisali, da ampak nekaterim drugim aktom, tam kjer nima smisla pisati, ker drugače je neskadje med našo načelno opredelitvijo in tistim, kar konkretno

Predsednik dr. France Bučar: Torej če še enkrat preciziram stališče naše:

Mi načeloma naši delegaciji ne damo pooblastila za sodelovanje v zveznem zboru, ker stvar ni ustavno konstituiran ta zbor, v primeru ratifikacij, ker so vsi zainteresirani pa naredimo izjemo, pri čemer je treba od primera do primera zmeraj dobiti soglasje skupščine.

Lahko ta predlog sprejmemo? VODja delegacije je posebej zahteval in tudi vsi trije zbori so zahtevali tak sklep.

_____ : Gospod predsednik jaz imam, če lahko ponovim, včeraj smo rekli sicer še niso te ugotovitve in stališča sprejeti, to kar imamo danes za skupno sejo zborov piše v rimska I 5. točki : delegacija Republike Slovenije

bo vo obeh zborih Skupščine SFRJ v bodoče sodelovale le na podalgi stališč Skupščine Republike Slovenije, saj to je že to.

Predsednik dr. France Bučar: Mi smo se sicer že domenili, ampak potem v tem primeru je pa kvalificiran postopek. V redu, še vi ste želel diskutirati. Ja prosim Žagar.

Žagar: No jaz smatram, da v primeru, če je ta odločitev danes nujna, da se ne da odložiti bi se evenetuelno strinjal, sicer bi pa predlagal, da se o njej razpravlja na eni od bodočih sej ustavne komisije malo bolj kvalificirano oz. malo bolj pripravljeno, ker smatram, da je to le ena od odločitev, ki ni kar tako, morda je lahko sporna.

Predsednik dr. France Bučar: Sporna jegotovo, to je čisto jasno, samo mislim zaenkrat smo čisto tako zelo sprejeli. Mislim, da potem ni več diskusije in bi jaz dal to stališče na glasovanje.

Ste vsi za? Dobro hvala lepa.

Dobro, potem lahko pridemo zdaj na 2. vprašanje, ki je, ki nam je dalo v opredelitev, to se pravi zakon za izvedbo 96. amandmaja. Problem je jasen, če ga zdaj zelo jasno in kratko sumiram. Gre za vprašanje ali smo za, da se gre v to delno razprodajo na podlagi delnic, gre postopek še naprej ali pa da se ustavi. To je dilema. A lahko gospod Janko k temu še pove svoje stališče?

Janko : Jaz mislim, da vendarle je treba kot osnovno psotaviti, da ne moremo pristajati na prenagljeno ne nadzorovano lastninjenje ob bistveo podcenjeni vrednosti družbene lastnine, s tem, da se lahko na podlagi teh internih delnic te transformacije napravijo v delniške družbe ali pa v družbe z omejeno odgovornostjo. Mislim, da je ta pristop, ki je skrajno restriktiven vendarle potreben in bi bilo izjemno dobro, da bi nekdo, ki ima podatek pogledal kaj se je zgodilo recimo v delovni organizacijo Kuverta, ki je bila najboljša organizacija v 10, 12 letih, so imeli čudovite OD, nenadoma je v letu leto in pol postala slaba, zdaj so bili v izgubi in so ptoem lahko z temi internimi delnicami krasno se pravzaprav olastninili in pravijo, da je nekaj takih

primerov več. Jaz žal nimam dokumentacije in zato pravim, da tisti, ki to imajo morajo dokazati, da gre torej za prenačljeno nenadzorovano lastninjenje, zato jaz mislim, da je to utemeljno in če mi zdaj to se zmenimo, da to noter ostane mislim, da ne bi bilo dobro pogojevanja zdaj celega ustavnega zakona, da je zdaj cel ustavni zakon pa vprašljiv, če želi to zadevo reševati, kajti zavedati se moramo, če ne bo to noter ostalo, kako bo pa potem z tisto skupščinsko zahtevo, zdaj je pa treba v celoti za nekaj časa zaustaviti reorganizacijo pa tisto.

Mislim, jaz bi to povedal, ker istočasno sem pa obvešččen, da znotraj te skupščine se zdaj predlagajo amandmaji k zakonu o prepovedi sečnje, da bi razpolaganje z družbeno lastnino zavrla oz. preprečili in to se pravi, da moramo to vedeti. Ta pristop se mi zdi v ustavnem zakonu kot je umesten, treba pa je, da nekdo pove s parimi primeri, skratka utemeljeno tega, da smo samo zoper prenačljeno nezavarovano lastninjenje in ta določba to omejuje in jaz predlagam, da ostane not.

Predsednik dr. France Bučar: No te stvari so jasne. Se pravi, to gre, predlg je, ga bomo kar formalno predložim, da se črta 15. točka. Se pravi niste proti, mi smo to svoje že včeraj diskutirali na dolgo in široko, zdaj kakšna

Predsednik dr. France Bučar: Zdaj kakšno je

Tone Peršak: Samo toliko bi povedal, da je Demos danes razpravljajal o tem, da je sklenil na podlagi tega, če bo ta amandma sprejet umaknil svoj tisti predlgo za tiste točke dnevnega reda o moratoriju na te procese lastninjenja, če pa seveda bi ta amandma bil zavrnjen, bo tista točka prišla nazaj.

Predsednik dr. France Bučar: Dobro razumem.

Miran Potrč: Jaz bi najrpej če dovolite eno proceduralno vprašanje vložil o katerem se kaže dogovoriti zaradi zapleta v katerem smo, potem bi pa nekaj rekel tudi o vsebini.

Res je, da kar zadeva način sprejemanja ustave in potem tudi ustavnih zakonov mi kaj preciznih določb nimamo, vendar sem mi zdi, da najbrž ne bo dobro, če se bomo odločili za to, da je sprejemanje možno izključno samo v paketu. Ker če se bomo odločili zato lahko pride do problemov in do bi rekel stiske delegatov, ker se bodo morali izjasnjevati tako ali drugače pod pritiskom nekega splošnega vtisa v katerem so in odgovornosti kaa pomeni nesprejem ali pa sprejem vsega, vizavi konkretnega vprašaja in moje, ta pravi predlog bi bil, da le iz razlogov bi rekel demokracije iz razlogov obveze, da se vsa vprašanja ne samo sploša ampak tudi taka konkretna obravnava v skupščini dopustimo možnost razprave tudi tako, kot je pri zakonih o posameznem vprašanju in da mi dovolimo, da se recimo o nekaterih točkah posebej izjasnjuje, ugotovi kakšno je vzdušje v tem zboru in na tej podalgi potem celotno ustavni zakon tudi z temi ali brez tega v samo besedilo vključi.

To je eno, drugo glede vsebine:

Moje osebno rpepričanje, pa slabo poznavanje priznam, zato ker nimam podatkov in argumentov, imam samo prijateljska sporočila ljudi, trditi, da tukaj resnega problema ni bi bilo neobjektivno v posameznih primerih problemov, ki jih človek sliši obstojajo in reči, da niso možne določene zlorabe jaz tega ne bi upal trditi. O številčnosti zlorabe niso obveščeni, o tem, da niso v določenih primerih tudi res iskrene in poštene želje, da se v določenih kolektivih tudi v

tež stiski po teh poteh najdejo določene rešitve bi bile za mene mnogo presplošne, ker bi res pomenile, da obsojamo vsakega, ki se je neke zakonske pa tudi slabe monosti, ampak takšne, glede katere smo pred tremi meseci tudi v Sloveniji mislili, da pač ni dobro, ampak nek koraček, zelo majhen pomeni neko smer, da se vsakega, ki je tem prišel naprej obsodimo, da krade družbeno premoženje in da je to delal samo zlonamerno, da bi ali družbi ali pa sebi kot podjetniku ali po delavcu naredil neko posebno korist. In v tem enem in drugem je stiska, ki jo mi imamo ali pa jaz osebno jo imam, pa tudi delegati v moji stranki sledeča:

da je argumentacija za sprejem te odločitve bila slaba in da je skupščina takšne kot je ne bi smela sprejeti, ker na žalost mnogi predlagatelji so tukaj izhajali z argumentacije bi rekel pokvarjenosti slehernega, ki je takšen proces začel. Jaz takšne argumentacije ne sprejemam.

In drugo enega občutka, da pravzaprav je možno vse proseece lastninjenja narediti idealno, vemo, da to tako in tako ni, določeni problemi bodo, predvsem pa, da je naše trdno prepričanje, da bodo potrebne celovite zakonske podlage najdene v zelo kratkem času in da zastoj moratorija zastavitev teh procesov konkretnih ne vseh v katere sedaj gremo ne bo pomenil v bistvu nobene škode, ker bo strašno kratkotrajno. Zdaj če to slednje verjamemo potem dajmo nekaj narediti, da bi to slednje res bilo vsaj deklarativno, če že ne resnično res, ker jaz vem resnično je tako: našIS se lahko potrudi, pa jutri pride z zakoni, če bomo različnih mnenje o njih bo pač diskusija tekla dokler jih ne bomo sprejeli pač ne bodo sprejeti in je tudi samo stvar predlagatelja ampak tudi te skupščine kakšna bo odločitev sprejeta. Ampak vsaj v deklarativno, če je možno tudi v tem samem tekstu ustavnega zakona bi morali postaviti nek rok, ki bi nas vse silil, da to res je nekaj kratkotrajnega.

Jaz vas ne bi, ker imamo vsi veliko dela obremenjeval z nekaterimi konkretnimi problemi, ki so na pdlagi takih odločitev že v naši skupščini bili sprejeti pa se tisti roki, ki smo jih rekli niso niti slučajno ogli spoštovati,

da ne bom rekel da je nekdo zato kriv, to se nam lahko ponovno zgodi, jaz pa mislim in se bojim, če se nam to zgodi za nekaj mesecev, da potem to ne bo koristno, da bo to pomenilo le zavidanje tudi določenih pozitivnih procesov in konec koncev manjši pritisk na nas vse, da stvri rešimo.

Zadnje, kar bi o tem rekel pa samo naslednje:

to pa vem, da ne more biti tekst. Kaj storiti, da bi k temu pristopili z več bi rekel korektnih strokovnih podlag z več medsebojne tolerance z več spoštovanja da vsak ima kakšno idejo, ki mogoče neumna, ampak se lahko tudi neumne ideje potem skupno pameten zaključek rodi, ne pa da se obtožujemo med sabo, da nekdo, ki takoj hoče vse sprejeti rešje družbeno premoženje, nekdo, ki ima kakršnekoli pomisleke pa za splošno krajo, ki naj se nadaljuje še zdaj v tem novem obdobju.

Mi si enostaven način pripravljana takšnih odločitev, kot je tokrat bila v ustavnem zakonu v katerega mi do zadnjega momenta smo imeli ne mi zameriti, pa ni želja po kritiki, ampak poskušam biti objektivni, stisko ali pa neodločnost smo dobivali različne predloge pri nekaterih delegatih nujno, da to preko noči naredimo, da se na hitro odločamo brez vsakih analiz, to ne bi smela biti pot če že ne v tej stvari pa vsaj ne ko bomo v zakonu o lastninjenju govorili. Tu mora biti en kup predhodnih stvari, da ne bo skupščinska debata tista, ko medsebojno odložimo govore pričakovala, da lahko probleme rešimo. Probleme lahko rešimo prej če bomo z vsemi ustreznimi strokovnimi zainteresiranimi ljudmi seveda gre tudi za interese, jasno da gre, te stvari je treba videti in poskušati na pamet in na način uskladiti.

Predlagal bi, da tudi tukaj poskušamo nek kompromis gospod predsednik iskati, ker se bojim samo vztrajanje na tem in samo grožnja. Če pa tega ne boste sprejeli bomo pa, ker gre za zakon z navadno večino sprejeli še hujšo rešitev in bomo uvedli moratorij, da ne bo dober za našo skupno odločitev. Hvala.

Predsednik dr. France Bučar: Jaz se strinjam gospod Potrč, ampak kaj čemo zdaj storiti, kaj je vaš konkreten predlog?

Mencinger: Jaz bi mogoče eno informacijo, ki bi bila morebiti koristna. Zakon, ki je šel skozi strokovne kroge, to se pravi t.i. ekonomski svet je napisan in v ponedeljek naj bi šel na koordinacijo nato pa naslednji v isti temi na IS. Jaz se dobro zavedam, da bodo velike spremembe, deloma tudi takšnih ali zaradi takšnih ali drugačnih pričakovanj in želja, je pa res, da v zakonu so predvidene v prihodnjih določbah tudi rešitve nekaterih problemov, ki so medtem že nastale, glede na ustavno osnovni problem je ocenjevanje i to v tem primeru, če je prišlo do namernega zniževanja vrednosti v podjetjih bodo z novimi ocenami bo to spremenjeno, ker se ocene ne bodo šle na vrednost, ki je zdaj v zadnjem hipu ampak bo na neke popravljene ocene narejene v skrajnem primeru bo pa zmeraj imela agencija možnost tudi, da izsili pravo oceno vrednosti podjetja. Če tukaj reši ta informacija je postopek blizu. Ne vem.

Miran Potrč: Jaz vem, da je moj predlog formalno gledano skozi ustavni zakon, ki ga sprejemamo nemogoč, da se tega zavedamo, ampak za mene je da se enostavno reče, da se bi rekel do nekega roka ta zakon v Sloveniji ne bi uporabljal, kar pomeni, da je to pritisk, da če bo ta rok mimo in mi v tem času ne bomo stvari rešili, da potem moramo ali ponovno dati na dnevni red ustavni zakon, kar je formalno mogoče ali pa moramo do tega roka narediti vse, da bi stvari uredili in to velja tako za 15. točko kot tudi za 16. točko, ekr sta pač ti dve med sabo sporedni.

Predsednik dr. France Bučar: DObro, potem mislim če lahko tole zdaj. A lahko IS prevzame obveznost oz. ali lahko izjavi pred skupščino, da je sposoben preložiti ta zakon.

_____ : IS je sposoben to narediti v 15 dne nedvomno(govori jih več hkrati)

Dobro, sedaj gre za to, ali lahko ZSS da izjavo pred da smo mi rešili ta problem na tak način, da priznamo pomembnost tega vprašanja, priznamo, da so mnenja tudi precej deljena, da gre za zelo pomembno odločitev, kakršnokoli odločitev v tem primeru sprejmemo, da bi poskušali optimalno rešitev najti smo se sporazumeli, da tega ustavnega zakona ne spremenimo. IS pa je izjavil pred to skupščino, da bo pripravil zakon v roku 14 dni. Ali bi bila to sprejemljiva rešitev? Ali ima kdo drug kakšno bolj operativno rešitev.

Miran Potrč: Kaj bi to pomenilo, da recimo 15. in 16. točko damo iz tega 5. člena in napišemo potem 5.a člen, v katerem pa rečemo, da ta dva zakona sta razveljavljena na pamet sem rekel do 15. novembra. To pomeni isto, v 15 dneh bo IS preložil, ampak to sedaj ni nek sklep, ampak je to tudi napisano, da vemo, da bomo da če do 15. novembra ne pride do rešitev morali se ponovno sem vsesti, kar pomeni pritisk na vse nas, da bomo intenzivno na vse delalali. In takrat ko bomo vsebino zakona delali, takrat se bomo lahko opredeljevali do tega, ali so rešitve res takšne, da jih je mogoče relativno kmalu pripraviti ali pa so rešitve takšne, da enostavno terjajo dolgo razpravo, potem pa v takem primeru ni mogoče na dolg rok vse procese zaustaviti.

_____ : Prej sem hotel g. Mencingerja vprašati za te roke, ker tukaj so bistveni ti roki, ta moratorij, ali blokado sprejemati za eno daljše obdobje, se strinjam, da more, ampak glede na to kar je bilo sedaj povedano mislim, da bi danes to morali sprejeti. Glede tega ali imamo mi konkretne dokaze kaj se je dogajalo okoli oškodovanja družbene lastnine, jasno takih pravnih dokazov ni, ampak utemeljen sum pa obstoja in na žalost se moramo želejno tudi na osnovi tega odločiti. Tukaj je ena dilema, ampak mislim, to kar poslušamo že celo leto, da nekaj je na tem. In sedaj imamo relativno kratko dobo, da preprečimo še eventuelno to nadaljevanje in da bodo rešitve in da bo s tem tudi ta moratorij, ko bomo sprejeli zakon, da bo avtomatično tudi odpadel. Zato apeliram, da to sprejmemo.

_____ : Izhajam iz tega, kot je že g. Magajna začel, mislim, da se bomo lažje sporazumeli, če se razumemo v tem, kaj je sedaj naša želja in potreba. Mi vsi ugotavljamo, da obstajajo neki sumi in da obstajajo neki primeri. To je osnova. sedaj se pravi, naša želja in potreba je zaščititi. Zaščititi 'družbeno imovino' od neupravičenega in nepravilnega prehoda. To verjetno lahko naredimo na ta način, kot je predlagano v tem ustavnem zakonu. Da pa v tem času naredimo maksimalen napor, da to ustrezno rešimo. Saj interes nas vseh pa je olastninjenje oz. privatizacija. to je naš interes. Se pravi, to pa je druga točka, ki jo moramo čimprej pripraviti. In ker je že nekaj precej tega pripravljenega je danes samo utrditi roke, kdaj se da to narediti. In nič več. Zakaj bi sedaj prihajali v nasprotja, če ni potrebe. Se pravi, rešitev je torej

Predsednik dr. France Bučar: To samo še enkrat potrjuje tisti predlo, s katerim smo že.

Miran Potrč: Če je to res tako, sprašujem zakaj se potem to ne da narediti z ustavnim zakonom. Povedal bom praktičen primer za katerega zopet nikogar ne obtožujem. Mi smo sprejeli junija meseca v katerem smo rekli, ne plačujemo več nerazvitim. Takrat smo rekli, takoj naslednjo sejo mora biti sprejet republiški zakon. Nismo mogli. Rekli smo, v nobenem trenutku se ne bo nič ustavilo za nerazvite v Sloveniji. Se je ustavilo in sedanji predlogi IS, verjamem da po realni oceni, in kaže na to, da bomo teh do spomladi naslednjega leta. Vse to je res. Če sem povedal kaj kar ni res mi povejte. To je nekaj objektivnega. Da boste prišli sem z dokumentacijo, to podjetje, to podjetje, to podjetje in dali vsem nam, da bomo lahko vedeli in rekli tako je in hkrati pritisnili IS in nas, da bomo naredili hitreje ta kompletni sistem.

dr. Toplak: Obveščam vas, da generalni direktor MTK, še vedno počenja kar se mu zljubi, kot da je služba njegova last.

Predsednik dr. France Bučar: Ne, g. Toplak, prekinjam diskusijo. Mi sedaj iščemo kako ta problem rešiti. O problemu smo si na jasnem. Sedaj gre samo za vprašanje ali se zadovoljimo s to formulacijo oz. s tem predlogom, da vztrajamo pri tej dikciji zakonski in da da predsednik oz. IS obvezo, da bo takrat in takrat to narjeno. Druga varianta istega je vaša, ki bi jo moral formulirati. Presodimo ali da isti efekt, potem pa bomo videli. Če da isti efekt.

Miran Potrč: Začasno ja.

_____ : Ni isti efekt, ker ta proces gre naprej. Sedaj ugotavljamo, da na osnovi tega kar imamo ta trenutek prihaja do dvomljivih situacij. Prihaja do neregularnega prehoda. To je to.

Miran Potrč: Samo glejte, g. Kolešnik, ta proces bi po mojem bi do recimo 15. novembra definitivno ustavljen in za mene ustavljen tudi takšen kot je sedaj tisti narobe proces, ker bi v tem času

kar bi v tem času imeli rešitev ali pa toliko blizu rešitvi, da bi vsi rekli, da seveda neumnost zaradi treh tednov, pa bi podaljšali.....moj predlog je, točka 15. in 16. V besedilih kakor jih je predlagal IS na novo. Gre iz 4. člena in se napiše nov 4.a člen. V katerem piše: do 15. novembra 1990 se v R Sloveniji ne uporabljajo prvič zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prometu in razpolaganju z družbenim kapitalom, drugič, določbe drugega odstavka 35. in sedaj še in 38. člena ali kako je, zakon o podjetjih.

Tomažič: Torej, mislim, da s pravnosistemskega vidika takšna rešitev ne bi bila ustrezna. Ne smemo pozabiti čemu je namenjen ustavni zakon. Ta je namenjen temu, da našim državljanom, ki bi imel Ur. list, pove kateri zvezni predpisi niso ustrezni za Slovenijo. Mislim, da bi ta praksa razveljavila in potem zopet se začne uporabljati, da bi prinesla eno čudno zmedo in da mi sicer skušamo posredno moratorij vpeljati ampak mislim, da ga ne smemo na tak način. Mislim, da je nekonsistentno pravno.

Zagožen: Mislim g. Potrč, da ni potrebno tako, v Demosu vztrajamo na teh dveh točkah 15. in 16. tako kot sta formulirani, ravno zaradi tega, ker nestrpno čakamo ta zakon o lastnini. Če bi ta že bil potem bi bila zadeva rešena. Vsaj s strani Demosa, ne bo nobenih ovir, da se stori vse kar je mogoče, da bo ta zakon sprejet kolikor je mogoče hitro. Vlada obljublja, da bo v 15 dneh imela osnutek. In če imamo v 15 dneh osnutek je zelo realno to, da do 15. novembra pridemo do zakona in če razumem tudi opozicijo, ki hoče ti dve točki brisati bo prav tako zainteresirana, da pride čimprej do tega zakona. Torej smo zainteresirani ne glede na to ali smo v opoziciji in realna možnost je. Tako, da bi predlagal, da ostane tak člen, skupščini pa se pojasni, da ji je vlada obljubila osnutek v 15 dneh in da predvidevamo, da lahko do 15. novembra sprejmemo. Potem pa ti dve točki ne bosta več aktualni.

Miran Potrč: Tovariš predsednik samo en stavek. Samo želel bi vas prepričati, da poskušam najti kompromis, ki bi bil ustrezen. V tem primeru ob zakonu o moratoriju, ki bi eventualno bil, pa ga nihče ne želi, tudi Demos sedaj

ne več. Soglašam, da je argument, da to Demos misli, zadosti. V tem primeru ustavnega zakona ni. Rad bi opozoril, da so neodvisni najbolj vehementno to stvar postavili in se vsi na ustavni komisiji spomnite, da jo jaz postavljam 14 dni, čeprav je rečeno, da naša stranka ni imela stališča. Vzpostavili so jo tudi na ustrezen način liberalci. Sedaj če bomo skupaj ugotovili, da nam to zadošča, pa da bomo glasovali, ja, drugače lahko zaradi tega, ker je tukaj pač potrebna 2/3 večina, če nismo na nek kompromis pripravljeni pridemo do neumnosti, ki jo nobeden ne želi. Zakaj izsiljevati, da moramo zaradi vsega drugega pa spet z pretnjo da smo ali da nismo za suverenost Slovenije take reči delaš, se pa lahko skupaj zmenimo.

Kovačič: Poskušal bi razmišljati povsem nestransko. Mislim, da ne bi tu se spuščal v, predvsem bi izpostavil kaj danes v poslovnem podjetniškem svetu pomeni TOP management. Uspeh podjetništva je v prvi vrsti odvisen od tega TOP managementa in iskreno moram povedati, da me je potolažila diskusija g. Mencingerja, ki pravi, da bo ta prihajajoči zakon na nek način retrogradno tudi lahko ocenil vrednost kapitala v tistih firmah, kjer se je ta statusna transformacija že zaključila. Se pravi, če mi danes potegnemo črto, ne razpolagamo z ekzaktnimi podatki, kje je bila ta statusna transformacija v smeri delniške družbe že opravljena in registrirana na sodišču, ker ona na tej osnovi, je lahko šele prišlo do razpisa delnic takšnih ali drugačnih. Kako ta proces teče znotraj posameznih tem je jasen. Tu je razpis, tu so delniške knjige, točno se ve, kdo je kupil in mislim, da se da ta ekzaktan podatek do danes lahko dobi. Zato bi predlagal sledeče. Ne vidim potrebe, da za 14 dni karkoli sprejemamo, v kolikor bo šlo v tej smeri kakor je govoril g. Mencinger. Lahko pa po drugi strani damo neko priporočilo, čeprav ni čisto v kontekstu neodvisnosti sodstva, da vse te transformacije, ki so sedaj v neki fazi, da se jih v 14 dneh ali v 3 tednih ne registrira na sodišču, ker brez teh registracij se ta proces navznoter ne more peljati. Tako da ne vidim potrebe, da mi nekaj zakonskega sprejmemo za ta čas. Slika je jasna in s takšnim zakonom kot nastaja tam v IS ne vidim

možnosti kakršnikoli, da preprečimo zlorabe, ki so že bile, če so bile. Ampak ekzaktnih podatkov nimamo. To bi bil moj predlog, da pa naj gre razmišljanje zakona v tej smer, kot je že g. minister povedal. Hvala lepa.

Starman: Torej prosim, člane ustavnega sodišča oz. ustavne komisije, da podprejo predlog, ki ga je predsednik oblikoval. Zakaj gre. Gre dejansko za prepoved registracije že ustanovljenih teh oblik podjetja. In tisti, ki vemo v praksi, kaj pomeni pripraviti vse akte, na sodišče dati registrirati in potem zopet to obnavljati kar izhaja potem iz predhodnih določb, če bodo sprejete take kot bojo, bojo imeli določeno retroktivno moč, zato menim, da se vrtimo okrog lastnega repa in smo nedosledni, tu mislim predvsem za g. Potrča, ko smo včeraj jasno oblikovali ta tekst, po temeljiti razpravi o konkretnih pojavnih oblikah itn., danes zaradi pritiska določenih skupin, ki imajo interes, da se teh 14 dni ta stvar pusti odprta ustvarimo nenačelno pravno in ustavno pravno situacijo. Mi smo danes pred sprejemom enega izjemno pomembnega ustavnega teksta oz. ustavnopravnega teksta, ki v globalu odklapija določen pravni red od federacije. In če smo prišli do tega, da se ne strinjamo z obliko ocenjevanja ustanavljanja internih delnic bodimo dosledni v tem smislu, da konkretno na tem primeru to dokažemo. Ne pa s figo v žepu sprejemamo neka načelna programska izhodišča. Predlagam, da bi podpredsednik na skupni seji pojasnil v kateri fazi je ta priprava zakona in da bi povedal kdaj bo IS lahko skupščini ponudil. Gotovo pa nihče ne more danes garantirati kdaj bo ta zakon sprejet. Stvar razprave itn.

Predsednik dr. France Bučar: Gospod podpredsednik IS na skupščini ne bo govoril. Ker je razprava zaključena, nastopi lahko poročevalec te komisije, s tem je potem stvar končana in glasujemo. Ne moremo še enkrat odpirati razprave.

.....nekaj ne vem zato najbrž je bil vsem bi lahko očitali ..(se ne sliši)..na teh točkah sem bil na ustavni komisiji jaz vedno drugi

.....Dorb je no sej je uredu no saj najbrž ni blo uredu. NO poslušate jaz zdajle ali če ni nobenega novega predloga to so potem dva jasno izoblikovana predloga in jih pač moram dati na glasovanje kakor mi je pa zoprno. To se pravi kdo je za ta predlog da ostanemo pri tej dikciji in da poročevalec komitije ki je zdajle na zasedanju (se ne sliši)... Kdo je za ? Večina je. Torej in bo poročevalec tudi seznanil zbor da tudi ta stališče ni bilo sprejeto soglasno ampak z večino tudi to je potrebno vedeti.

..... Prosim, glede mojega prevega vprašanja o načinu odločanja predlagam, da nekaj rečemo. O načinu odločanja ali se da o posameh stvareh posebej odločati ali ne.

.....Ja no ali bi to zdajle vzel.

..... Ja ker bomo morali čez eno uro odločati. Ali je možno da zbor predlaga in sprejme da bo najprej in posebej glasoval recimo, da bo rekel v zvezi z ustavnim zakonom glasujemo v prevem, drugem in ne vem kaj in členu štiri razen točke 15 in 16. To je eno glasovanje. V točki 15 in 16 bomo glasovali posebej kar je bilo zahtevano posebno glasovanje kar so tukaj.

..... Dejansko je to mogoče doslej smo želeli in nihče ne more reč da ne gre za stvar ki bi potem podrla kompletno konsistenco. Zakon ustave mi smo razveljavili v dveh pač bomo ali pa ne bomo odvisno od odločitve in to seveda niste uvodoma povedal vi ste rekel mogoče pa. To je ustavni zakon jaz pa postavljam to proceduralno vprašanje.

..... Običajno je stranke so zraven saj dobro veste saj glasujejo najprej o amandmajih v mnogih parlamentih in tudi pri nam ni bilo kot da se glasuje o posameznih členih po vsakem posebej na koncu pa še o zakonu kot celoti. Ampak ne vem če se s tem izognemo mi porblemu.

..... Jaz bi samo na to še oporil mi smo seveda to zahtevo že sprejeli z amandmaji in ustavo SRS in jaz bi predlagal (se ne razume) prekršili.

..... Ja jaz ne vem če bi se lahko sedajle na tole sporazumeli. Ker najbrž jaz razumem vašo evidenco ampak ne bomo skozi prišli ni tako ne ravno tako ne bomo skupaj prišli.

.....Pridemo skozi tako, da je odločitev vseh nas drugih veliko lažja ker razen točk 15. in 16. jaz za sebe rečem in za večino nas nobenega vprašanja da bomo mogoče enega ali pa dveh ali pa treh državnih bo to vseh..... In tudi ne bo tega ker bo točka 15. in 16. not ne vsak..... Potem pa posebej glasujemo o točki 15. in 16. in mogoče bo šlo lažje odločitev.(se ne razume)Ostali zakon mislim da ni nobenega spornega vprašanja če bomo glasovali za zakon glasujemo predvsem mislim predvsem za ta dva člena v tem je stvar. Tako da nismo nič Prosim. Žagar.

Žagar: Gospod je prej izjavil, da bi bil zadovoljen če bi omenili ti dve določbe 15. in 16. člen do 15. 11. Zdaj morda bi bil on sprejel kakšno drugo varianto ki bi enako zavezujoča morda da Skupščina sprejme nek ločen sklep s katerim zavezuje neko hitrost ali pa neko hitrost pri sprejemanju novega zakona. Sicer pa se lahko zgodi da bo dejansko stvar nekoliko problematična.

.....Jaz mislim, da smo o stvari že glasovali in tudi sprejeli stališče ne zdaj je samo še če smatra da je potrebno posebej delati da glasujemo še o tem drugem predlogu. Da se ločeno glasuje. Jaz osebno ne vidim rešitve. (se ne razume).

..... Ampak ta dodatni sklep je vse to kar naredi da zaveže Izvršni svet do katerega roka mora predložiti osnutek zakona.

.....Jaz bi vendarle predlagala da bi razmislili o tem zadnjem predlogu tovariša Potrča namreč da je ravno zdaj hočem tako povedat škoda bi bilo da bi cel zakon morda zaradi tega padela ker ne bi dobil dve tretinjske večine zaradi tega ker se nekateri delega ti ne bi strinjali s tem prav s to

točko 15. in 16. Zato predlagam da bi se posebej glasovalo se pravi da se izloči ti točki 15. in 16.

..... Dobro potem pa dam zdaj najprej komisiji ta predlog na glasovanje da se o točki 15. in 16. glasuje posebej. Dajem to vprašanje na glasovanje. Če smo zato. Še enkrat rečem Lejte zakaj se mi ne moremo zediniti mi pravimo da obstaja sum, da obstaja problem. Vi pravte da problem ne obstaja. Zdaj pa zakaj se mi ne moremo zediniti v tem da nam je uboj in pa zaščita te družbene imovine pa le prva. Jaz mislim, da gre za zaščito in če se strinjam z zaščito potem je ta predlog, ki ga imamo sedaj na mizi primeren predlog. In če smo rekli da do 15. oziroma da v roku do 15. novembra lahko pridemo z zakonom in da je novemberska lahko pridemo z zakonom in da je novemberska Skupščina izglasuje zakonu o privatizaciji mislim da smo problem rešili. Če pa nekaj drugega tlele bistveno da ni zaščita bistvena ampak da gre res za neke procese katerim ne želimo da so, da jih ne požegnemo potem pa je tu neki drugi razlog ki ga pa jaz še slišal nisem tisto reč ja s tem bomo zavrli procese kaj jaz vem o lastninjena oziroma s tem bomo zaprli neke procese ki so tako krasni in tako dalje mislim, da to ni res. Ker zato pa nimam nobenega dokaza, da je tko res. Za sume pa imamo že neke neke storitve. Se pravi predlagam da resničnost zedinimo okrog zaščite in če smo zedinjeni, da nam je za družbeno lastnino in da za normalen prehod potem lahko podpremo tak celotni ustavni zakon. Pa apeliram na vse nas.

..... Ali lahko nekaj rečem. Prvo bi lepo prosil, da sem rekel da jaz mislim, da problem je in nehajte trditi da mi pravimo da ga ni, nehajte. Jaz trdim, da je problem in to trdiyo tudi vsi drugi ker nihče ne ve da ga ni. Dve stvari bi pač prosil če je možno bom rekel zelo direktno. To je ena od poti da se navadimo da je na naketerih stvareh kjer so razlike treba iskati kopromise in bodmo jih pripravljene iskati vsaj na ustavnih tekstih in ne bodimo samo tako mora biti in nič drugače. In drugo to je neka pot po kateri nas bo tudi silila da bomo vprid zakonu o lastninjenju za katerega ve tudi navadna večina

pripravljene skupaj delati, ne pa reči to je napisan zakon, ki mora biti sprejet ker imamo 54,5 procentov in ga bomo spravili skozi.

..... No jaz bi samo še Bizjak: Tisti ugovor ki ga je gospod Potrč rekel s tem so nekateri v zelo čudnem položaju ker morajo glasovati za to in ono mislim da se da tudi zrcalno postaviti. Jaz če bomo najprej glasovali za zakon brez tistih tveh točk ne vem sploh zakaj glasujemo v tem mumentu ker ne vem ali bosta ti dve točki sprejeti in zaradi tega mislim da je tak predlog, da bi ločeno o teh dveh točkah glasovali povsem nespremeljiv za mene. Takole. Hvala.

..... Hvala lepa. Dobro potem moram jaz to zdajle dati na glasovanje kakor je to zoprno da z večino odločamo sedaj kdo je za to da ločeno glasujemo? Da predlaga da ločeno glasuje? ja 7 jih je . 1,2,3 pa tam 4.7, premalo za. Dobro Hvala Zelo neprijetno takole sprejemati takole stališča. Dobro je potem smo tole.

stvar končali. Kdo bi pa bil poročevalec?

.....omenil november sprejemnem zakonu smo se mi prej opredelili do kdaj predložiti. (Izvršni svet je rekel do kdaj)(se ne razume)

..... dobro kdo je poročevalec? Prosim. J(se ne razume) Zakon je napisan z ekonomisti ki so v tej komisiji negostoti ali pač v grobem s tem zdaj je stvar pravnikov koliko bodo stvar predelali preveč jaz ne bi bil zadovoljen, da bi preveč predelali ker bi pikvarili.

..... No dobro je zdaj vprašanje osnutek ali predlog to je sedaj problem Skupščinske procedure. Da smo si na jasnem. to mene sedaj zanima kot predlog IS. Čez štirinajst dni. Ali imate sejo IS

..... Jaz ne vem zakaj se gremo slepe miši toliko. Jaz mislim da realno je 15. oktober dobite vi zakon osnutkov in ne se kregat zdaj za plus, minus. (se ne razume)

..... Dorbo zmenjeno. Potem gremo lahko sedaj na nasledno, ja pardon kdo bo poročevalec moramo še poročevlca določiti. Ja jaz sedaj itak sejo vodim in zoprno. Bolj praktično je ker jaz itak sejo vodim. (podpredsednik - glas z dvorane) Dobro. Uredu. Kar poročilo brano kar ustno ne. To je jasno. Dobro sedaj gremo pa naprej na še na vojaški zakon sedaj imamo tukaj dva predloga oziroma predlog je najprej to kar ga je Šetinc podal, potem je pa še zraven modificiran predlog kot ga je prodložil To ga mam jaz tlele kar takole narisane. Ne to sta dva različna. še posebej. Sedaj gremo naprvo bolj na tistega, ki je bolj sporen. Jaz imam tudi tule, je bolj lepo napisno. Sedaj ne vem ali je Janša dobil ta tekst. No prosim če se izjasni.

Janez Janša: Jaz sem se pri teh stvareh že izjasnil, saj ste slišali, moram pa reč, da najbrž ne preveč precizno ker potem se ljudje iz ene in druge govorili kot, da jaz nebi ničesar povedal. Glede na to da je najbrž prvič da se v parlamentu razpravlja o tej temi pa tudi v Sloveniji tako javno in formalno je

to po svoje razumljivo. Nerazumljivo pa je da nisem mogel dobiti besede in seveda to tam takoj pojasnil.

.....Pardon moram glele povedat sledeče. Tudi če predstavnik sekretariata reče da se strinja to se zmiraj nič ne pomeni ker je predlog komisije zato mora v vsakem primeru komisija, komisija je kvalificirani predlagatelj ne sekretar zato sem jaz ta postopek ubral. Tako da smo si na jasnem.

Janez Janša: S tem se seveda jaz popolnoma strinjam ampak ljudje so govorili o stvareh ki jih zakon o stvareh ki naj bi šle v zakon pa tja ne morejo iti zaradi logike, zaradi sekretariata ampak zaradi mene. Tako da dve stvari bo treba tam razložiti. Prvič, da neomejena pravica do ugovorov vesti pomeni da vojaška obveznost ni. A se s tem stinjamo, da ne bomo potem še o tem diskutiral. Mi smo pa napisali v amandmaje, ki smo jih prejle zglasili, da Republika Slovenija ureja vojaško obveznost. Če priznamo neomejeno pravico do ugovorov vesti popravimo tisto. Pa napišemo v ustavo v Republiki Sloveniji ni vojaške obveznosti, imamo profesionalno vojsko ali jo pa nimamo to so neke osnovne stvari ki jih moramo poznati ali pa o njih prej diskutirati preden gremo na vsebino in na probelme. Naslednaj stvar ki sem jo tudi pojasnil pa jo je potem še 5 ljudi okol obračalo je to da ni možno v tem prehodnem obdobju velja moratorij na ugotavljanje na ugovor vesti. Zakaj? Zato, ker tem prehodnem obdobju rešujemo to služenje vojaškega roka v kombinaciji zmagoslavja in jasno je da bi večina kontingenta ki ga je potrebno poslati izven Slovenije in za katerega smo se odločili da ga do konca leta še pošiljamo ne bi šlo bi bili pač oporečniki in bi bilo treba to dokazati jaz tega problema, ki bi nastal nisem sposoben rešiti. In sem prepričan da tudi tisti, ki bo prišel v tem primeru namesto mene če se to sprejme tega ne bo sposoben. O tem smo diskutirali takrat ko smo sprejemali stališča do tega služenja vojaškega roka in to po velikih razpravah in analizah in stvar se bi je okrog tega popolnoma nič spremenila. To sta ti dve stvari ki sta tudi v teh dveh predlogih sporne. Se pa strinjam s tem

ker jaz temu nisem nikoli nasprotoval in moram reč da sem za to da se pravica do ugovora vesti prizna na več kot pa tisti ki so danes upili izza govornice okrog tega da se časovno izenači služenje vojaškega odbora in civilna služba. S tem da moram povedati da je to zaenkrat najbolj radikalna rešitev, ki jo poznajo v Evropi, to je bom rekel najbolj liberalen pristop do priznavanje pravice do ugovora vesti in do civilne službe, ki je priznam, katerikoli državi nikjer ni civilna služba določena v manjšem roku kot pa vojaška služba praviloma je daljša, zato da teh oporečnikov ni več. Glede tega da se razglaci moratorij, kar je tukaj predlagano in kar je prdlagala tudi komisija te Skupščine pred 10 dnevi, ko je bila razprava že končana in mi smo to odgovorili tako da tisti ugovori Potočnikove ne držijo, moram reč da se lahko ugovor vesti ugotavlja s civilnimi komisijami in tako naprej te metode so dodelane v nekaterih državah in treba je samo izbrati prave variante v normanih razmerah mi pa v tem trenutku nismo v normalnih razmerah s tem da mislim na zaostreno situacijo ali pa na nevem kaj ampak na dejstvo da to vojaško obveznost urejamo z neko kombinacijo zvezne in republiške zakonodaje in vsako

Janez Janša: in vsako dokatno kompliciranje tega problema predstavlja oziroma vodi v situacijo, ki je neobvladljiva. Ljudje bi sedaj bili oporečniki oziroma bi zavračali vojaški rok ne zaradi ugovorov vesti ampak zaradi tega ker nočejo v Makedonijo ali pa v Knin ali pa kamorkoli, to pa ni ugovor vesti. To so druge zadeve, to so politični in nacionalni in ne vem kakšni še razlogi. Ta problem rešujemo na drug način s stališči ki smo jih sprejeli. Ne more pa biti to model reševanja, ki se mu reče ugovor vesti ker to ni. Tako da jaz predlagam, da se ta tekst, ki je predložen s strani ZSMS liberalne stranke najbolj terminološko popravi, ker je spet nesmislelem po drugi strani pa da se črtata beseda neomejena pravica, tako nima smisla. Ostaja del zakona in amandmaja, ki smo jih sprejeli in ta zadnji del, ki govori o meratoriju, ki ni izvedljiv. Če mislite, da je in če boste to sprejeli bo potem to nekdo drug realiziral. Mislim pa da ni človeka, ki bi to obvladal. Skratka predlagam, da se tekst glasi takole: Namesto tretjega odstavka 7. člena pride naslednji tekst: V Republiki Sloveniji je priznana pravica do ugovora vesti. Na podlagi te pravice je obveznost služiti vojaški rok mogoče nadomestiti s službo v civilnih službah nič posebnega družbenega pomena ker so tudi druge kjer se to da izvajati pa niso posebnega družbenega pomena. Trajanje te obveznosti pa ne sme biti daljše od trajanja obveznosti v vojaških službah, način uresničevanja te pravice določa zakon. To je tekst na katerega, ki ga je mogoče izvesti bom tako rekel, ki je rešitev, ki smo jo tako ali tako predvidevali tudi pod tem tekstom, ki je bil sedaj napisan v tretjem odstavku 7. člena. (Iz dvorane: Ali lahko še nekrat zadnji stavek poveste) Zadnji stavek. Način uresničevanja te pravice določa zakon. (Iz dvorane: Ne mislim.....) Bom še enkrat prebral celoten tekst. V Republiki Sloveniji je priznana pravica do ugovora vesti, na podlagi te pravice je obveznost služiti vojaški rok mogoče nadomestiti s službo v civilnih službah. Trajanje te obveznosti pa ne sme biti daljše od obveznosti trajanja v vojaški službi. Način uresničevanja določa zakon. Prej je bila pripomba s strani delegatke Mencinove, češ zakaj nismo pripravili zakon o civilni službi. Najprej

moramo imeti tezo potem pa antitezo. Najprej moramo imeti zakon o vojaški obveznosti potem pa o civilni službi. Kako boš postavljaj v alternativo nekaj česar nimaš. To je okrog tega. Kar se tiče amandmaja, ki je tukaj predložen kot pripomba pripadnikov štaba cele Republike Slovenije (pardon, če dovoliš, taprvo bi se o temle poskušal pogovorit. Gospod Šetinc ali je bilo to zadovoljivo za vas ali sprejemljivo ?

Šetinc Pokomentirat, pa še sam podati kakšen predlog naš(se ne razume)..... kršitev v drugih državah, tudi najbolj demokratičnih, in na naše prepričanje, da je Slovenija pač poseben(se ne razume).....lahko gre hitreje in bolj odločno od demilitarizacije od kakšne druge države ki imajo že tabilirane močne militaristične oziroma vojaške obrambe sisteme. In da po našem prepričanju oborožena sila ni garant obrambne varnosti Slovenije zaradi njene majhnosti in posebnosti položaja ampak, da je garant tega samo nostranja stavilnost in pa seveda tudi ustrezna notranja niansa, za katero bi se morala Slovenija še zboriti. No ampak mi se zavedamo da je glavna največja luknja, največja šipka točka našega predlog je pač v teh praktičnih težavah na katere verjetno upravičeno opozarja Janša, da jih ne bi mogel obvlada. Skratkalahko je prišlo v določenem do neke vrste kaosa, kjer bi na osnovi bi rekel ne resno mišljenega ugovora vesti ampak preprosto kot kaprico oziroma izogib kakršnekoli vojaške službe ne samo da nebi mogli pošiljati obveznikov v vojsko oziroma ne samo teritorialna obramba kot civilna ampak kot..... ampak tudi v JLA in da tudi po tej plati se strinjam, da to lahko predstavlja najbolj avanturistični sklep, ki ga je ta ra skupščina sprejela. Zato imamo mi oziroma vsaj nekaj iz stranke, ki so se o tem posvetovali bi rekel ponujamo dve kompromisne variante in bi najprej ta problem poskušal najprej razčistiti in bi ga ličili od tega naslednjega od tega drugega dela naše pobude, mi o tem mirovanju ugovora vesti. To je sedaj druge vrste problem najprej se dejmo zmeniti okrog tega sploh do same pravice, dogovora vesti. Namreč dve varianti imamo ena je mislim

zelo podobna temu, ki je že povedal Janša, namreč da se vrže ven pojem neomejenost ostane samo pravica, ostane pa ta formulacija okrog dolžine. Skratka, da ne sme biti daljša. To je isto kot je Janša povedal toda mi imamo še drugo varianto, ki je nam privlačnejša in bi tudi vam ponudil v razpravo. Da ostane ta formulacija je priznana neomejena pravica do ugovorov vesti meni se ne zdi tako nelogično če to sigurno navaja da bi pisal pri navajanju pravic omejene ali neomejene ampak ne to prav zaradi tega, da se ta pravica tretira kot taka kot sama po sebi dana. Skratka pravico do ugovora vesti in po neki splošno sprejeti definiciji je to ugovor ne neke obveznosti, ki ti jo država naloži ampak ugovor v vojaški obliki te obveznosti in se tudi na osnovi tega poišče drugo obliko neke obveznosti. Skratka ta pravica je sama po sebi že omejena po svoji definiciji kakor je v Evropi uveljavljena med tem ko je ta formulacija neomejena pomenila, da je do ugovora vojaščine neomejena in ni mogoče omejevati s posebnimi pogoji na komisijah in tako naprej kar pa ne pomeni da ni mogoče pri določanju druge alternativne oblike služenaja oziroma v civilni službi dati restriktivnejšo klavzulo. Zaradi tega bi v tem primeru šel iz tega našega predloga šel tidti stavek ven, ki pravi da vojaški da trajanje te obveznosti ne sme biti daljše oziroma cel ta stavek ne oziroma da drugi del se tajnosit te obveznosti ne sme biti daljše od obveznosti kot v vojaških službah kar bi omogočilo seveda kar je to podobno v zahodnoevropskih državah se določi recimo daljši rok te obveznosti in osnove nekega dželtenmenskega sporazuma, tle bi se lahko tudi dogovoril da bi predlagatelj ne bi pri tem predlagatelj ne bi pretiravali da bi šlo tle za ti mesece podobno kot je naprimer v zahodnih Nemčiji in to je potem tista varovalka, ki od tistega, ki se za to odloč zahteva resno odločitev ne pa navadno kaprico ker mora on vendarle računat s tem, da bo služil po njegovem delu primernejšo obliko te državne obveznosti vendar bo zaradi tega moral po drugi strani samo težit zaradi podaljšanja trajanja te obveznosti. Skratka to ni preprosto da se ti izogneš vojaščini ampak je treba resno izbrati in glejte je to glavni razlog zakaj so ti procenti v državah kjer

to velja niso tako visoki kakor jaz mogoče se motim ker jaz poznam to prakso in informacija v njej je odnos teh komisij dovolj liberalen in skratka niso komisije tisti glavni filter ampak glavni filter ampak glavni filter je ravno ta daljša obveznost.

..... Poslušate ali vas lahko zdaj jaz prekinem ampak vendar se mi zdi da je racionalnega pomena vprašanje neomejena pravica ali ne. Janša postavlja tezo če postavimo mi trditev, da je neomejeno možnost zavračanja potem njegovi tezi o vojaški obveznosti v Sloveniji ni več. Sedaj ali je to, mislim da je to točno sedaj postavim vprašanje ali je to v nasprotju z ustavo ki smo jo, vsaj normalno ne, jaz mislim, da je to pravzaprav treba čisto s pravne plati treba rešiti. Ne vsebinsko čisto pravno čisto formalno pravno.

..... Ja jaz želim povedati stališče zelenih (ne pardon) in terpretiral to vprašanje torej po našem prepričanju ne drži Janšev interpretacija in sicer zato ne ker neomejena pravica do ugovora vesti pomeni, da ima tisti, ki izrazi ugovor vesti pravico, da ne služi vsi ostali pa služijo to se pravi da s tem

_____ : s tem enostaven pojem obveznosti služenja ni ukinjen. Ja v praksi je pa tako bilo že vse prediskutirano, tri mesece določiš več, pa boš imel evropski stil služenja. Ja seveda ne, saj v tem je smisel, to se pravi tisti, ki bo želel civilno služenje bo imel civilno služenje, ampak zato tri mesece več tako kot v Zahodni Nemčiji, oni, ki pa bo šel razjshi služiti vojsko bo pa služil vojsko in bo to služenje vojaškega roka.

Tone Peršak: Jaz mislim, da ni, da zdaj v bistvu diskutiramo o pravici do ugovora vesti tako kot je normalno, se pravi na podlagi nekih moralnih verskih itn. zadržkov ali o pravici dogovora vesti na podlagi želje po udobju.

Predsednik dr. France Bučar: Čakajte, pardon. Prekinjam zdaj to diskusijo. Mi gremo zdaj na vprašanje pravne narave tega in to se moram sedaj če ugotovimo, da je pravno to nesprejemljivo, potem pa ali pa obratno. To moramo zdaj prvo rešiti. Prosim.

_____ : Ja jaz le povedal, da najbrž pa ima neke zveze, ker v slovenski ustavi že zdaj piše v 217. členu obramba države je nedotakljiva in neutaljiva pravica in najvišja dolžnost in čast vsakega občana. Če tega ne bi bilo je to v slovenski ustavi, saj tega nismo razveljavili. Jaz nič ne interpretiram(govori jih več hkrati).....

Ciril Ribičič: Jaz bi to rekel, da je obrambo pač mogoče presegati na zelo različne načine, en tudi & civilnim služenjem, tako da tukaj jaz ne vidim problema. To, da je neomejena pravica se pravi, da se ne sprašuje nekoga zakaj ugovarja, ampak ugovarja mislim, da je v kombinaciji z možnostjo daljšega služenja ta prava rešitev. Jaz mislim, da v perspektivi dolgoročno naj bi tudi to odpadlo, da to ni daljše, prehodno je pa to smisel, da ne prihaja do zlorab in mislim, da se zakonsko stvri dalo urediti, tako da je neomejeno ostane če se zbriše ta drugi del, da ne sme biti daljše. Jaz vidim tukaj možnost, da se to prehodno tako uredi, da ne bo večjih problemov.

Janez Janša: Ja pogledjte. To je možno, samo potem je ta pravica neomejena, razen to kar določa zakon istega upravnega nivoja, se pravi ta isti

zakon razen to, da je tri mesece služenja v civilni službi daljše kot pa v vojski.

Zdaj se postavimo v to situacijo, v kateri smo. Jaz ne vem, če bomo rešili ta problem z naborniki v treh mesecih, našega ne bomo, v šesti morda. Kaj bomo v tem času delali? Vsak bo šel rajši za tri mesece veš v klinični center kot pa v Bosno. Je tako?

_____ : Ne mislim, ta isti problem imajo vsi, ki imajo govor vesti, tudi če bi ti šel v kasarno slovensko kasarno v Vrhniko a je seveda moraš izbrati ali greš rajši služiti pod orožjem kot komando in vstajati ob petih ali boš šel za tri mesece rajši v Klinični center. mislim to je problem, s katerim se srečaš v vsaki debati o govoru vesti, ampak jaz sem glede tega hotel reči okrog te definicije te neomejene pravice.

Tudi če mi neomejeno spustimo je pravica kot taka pravica, mislim in po definiciji seveda je ta pravica zagarantirana, ampak ti potem vedno daš zraven, smo v ustavo, ki se bo sedaj sprejemala to pravico je mogoče omejiti, skratka najprej postaviš kot neomejeno, potem pa jo omejuješ v bistvu v neki izpeljati. In tukaj pri tej neomejeni pravici je možna samo ta izpeljava. Neomejena pravica do ugovora o vojaščini ne o neki obveznosti, ki jo ima država in da ni potem nobenega spora je potem naprej ta drugi stavek na podlagi te pravice se obveznost služiti vojaški rok izvršuje v civilnih institucijah ali kako drugače formuliran da bo termološko lepše ampak smisel je ta in mislim, da ne bo nobenega spora ali kaj pomeni ta neomejenost pravice, da gre samo za pravico, da ni treba nikomer dokazovati upravičenost tvoje vesti, tvojega ugovora nič drugega, da ti pa država naloži drugo obliko in ti definira kako boš koliko dolgo in kje boš to lahko služil.

Ciril Kolešnik: Mogoče jaz se opravičujem ampak kot član te ustavne komisije verjetno imam to dolžnost, da vprašam, ne bi pa rad, da se napačno razumeli kot me je prej gospod Potrč, ki ga cenim. Prej sem nekaj drugega hotel, ampak to bom jaz mu probal razložiti potem osebno, ampak zdi se mi tukaj ugovor

vesti oz. ugovor o vojaščini. Mislim, da to, kar je gospod Peršak probal vprašati se mi zdi za nas, ki to poslušamo zelo pomembno, da se ~~bo~~ potem znali odločiti, ker ugovor vesti je neka definicija ugovora vesti.

Kaj je ugovor vesti? Če to določimo definicijo kaj ugovor vesti, mislim da potem omejenost, neomejenost ali pa ki jo ni mogoče omejiti je zlahka doreči, potem ni več problem tudi za mene, ko se bom moral odločiti o tem.

_____ : A lahko samo še jaz besedo rečem? Glede tega ugovora vesti je to obdobje ali ne. Mi vemo kdo so bili do sedaj pri nas oporečniki vesti, to so jehove priče itn. Šlo je skratka zaradi sankcij, ki so bile zagrožene in tudi v glavnem je šlo dejansko za bi rekel ljudi, ki so recimo čisto preprosto fanatiki, ki so seveda bili pripravljene za svojo veersko prepričanje tako fanatično žrtvovati udobje, da so vsi skoraj to takturo večkratne kazni itn. Ampak vsak ugovor vesti v bistvu na končni inštanci je na temelji na principu udobja. Mislim ker zadovoljitev svoje vesti, ki jo lahko končno, kot je rekel prej kolega Zlobec, ki je to pravico celo uveljavil na zelo zapleten težaven način lahko temelji na golem gnusu do vojaščine, odpora do vojaščine in oni si zagotovijo udobje s tem, da je zadovoljil svoje vesti.

Tone Peršak: Sprašujem. Koliko je razen nekih res zagrizenih ljubiteljev orožja itn. v slovenski deželi ljudi starih 18 let, ki ne bi raskirali tri mesece časa zato, da se odločijo, da bodo 8 ur na dan delali v neki civilni instituciji in živeli doma namesto da bi šli za 12 mesecev nekam v neko kasarno, kjer bodo najprej tri tedne morali biti zaprti do tiste svečane obveze ali koker koli itn. Kočem nekaj povedati. jaz nisem proti, mi govorimo ne, ne, govorim o tem, da dajmo ostati pri tem o čemer dejansko ta to govori. Ta država ureja službo ogledu z vojaško obveznostjo. Zdaj mi govorimo v bistvu dejansko če do kraja

..... Dokler ne razmislimo o dveh stvarh. Ali Slovenija hoče ukiniti vojsko ali hoče ljudem, ki imamo verske, moralne ne vem kakšne zadržke dati pravico in on so kaznovani na nek način zato oni bodo dalj časa služili. Bodo oni služili ali pa pol leta ali pa kakor koli bo že več. Zaradi svojega prepričanja zaradi sovje vere in tako naprej. Ampak ali je tem ljudem, ki imajo to dejansko nek zadržek ki pri njih lahko poemni težke bom rekel psihološke ne vem kakšne težave možno da v nekem davku treh mesecev to analizirajo in se izogeno tem težavam. To je en problem. Drugi problem pa je to ker ne vidim zlasti pa v teh situaciji v kakršnem je Slovenija zaradi zaposlovanja zaradi vsega tega ne vidim tistega, ki bi hotel it v kasarno pa mrit teh treh mescev zato da bo lahko 8 ur v službi. Neplačani sicer ampak vsaj del bo imel.

..... Ravno okoli tega pojma neomejene pravice, predlagalec je po mojem pač hotel s tem se zaharantirat, da ne bi mi pa poleg te pravice pa dal neke posebne pogoje z zakonom da bi določali stopnje število ljudi in tako ki bi se to pravico lahko koristili. Jaz to čisto razumem in to bi morali ta pravica bi morala pač bit ali je ali je pa ni. Ne bi dovolili da bi bila posebrej še pogojena. Mogoče je pa ta mehanizem, da je ta rok služanja v civilnih službah dalši v bistvu zelo učinkovit. In dejansko tudi predstavlja v državah kjer to imajo mehanizem s katerim preprečijo da bi se večji procent ljudi odločil ali za to. Jaz se nebi stirnjal s Tonetom Pršakom o tem da je to bolj lagodna oblika služenja v nekem oddelku tri mesece dlje v njem je boljše korektno delat ali pa v vojski kjer lahko relativno lagodno preživiš sicer. To je vprašanje resnice, mislim da je en učinkovit in se strinjam s tem predlogom da je vojaški rok v teh civilnih službah ustrezno daljši. Koliko je sedaj vprašanje, da pa ne bi pa z drugimi zadevami pogojeval pravice do civilnega služenja to je tu bistvo.

.....Zorej jaz bi rad povedl ne ponavljat sedajle splošne razprave, ki smo jo imeli že v plenumu. Dajmo poskusit biti amandmansko

usmerjeni. Sedaj se je prvi javil Tomažič, potem je Zakonjšek pa Starman. Tukile pred Zakonjškm.

Tomažič: Jaz bi rad opozoril na pravno problematičnost samega izraza neomejena pravica. Praktično tega v našem pravnem sistemu nismo imeli. Tudi mislim filozofsko če bi šli bi verjetno v končni fazi ugotovil, da tako rekoč vsaka pravica je na nek način omejena s pravicami drugih, ampak to je ustavno pravna problematika. Mislim pa da iz našegaustavnega in pravnega sistema iz 227.člena kot je gospod Jankov citiral in pa iz pravkar sprejeta amandmaja izhajaneka dolžnost služenja vojaškega roka. Ta 97. amandma govori o tem, da to zakon ureja iz tega izhaja da ta dolžnost obstaja konec koncev tudi samo izraz služenje je nekaj kar ima izraz torej ne ravno torej z veseljem ampak je pač treba, skratka to obstaja in jaz bi soapeliral ker sem razumel gospoda Šetinca, da je tista prava verzija, ki jo je Janša predlagal samo ta beseda neomejena, da gre ven vse ostalo je pa v mnogo čem že kompromis po mojem in jaz bi se zavzemal da bi šlo samo za to rešitev, sicer je pa pravno ta izraz neomejena pravica zelo problebatična. Hvala.

..... Tistima argumentima smo mi gospoda Janšu pokušavali dokazati da tisti nivoj predlogi o kom govore napadav armadu ko je izstu argumenti bili i res tisti dokoče imati svoju vojsku on mora dati ene on košto zdajle Janša zagovarja ene pravzaprav pogoje da se ne bi tisto zgodilo česar se on boji čegar se boji na koncu koncev vsak kdor hoče imeti regilni sistem normalan da človeka u..... armadu kar lahko gre u neku drugi ustanovu itd. To se pravi da res treba dati to možnost ampak je tud omejiti sa ovim predlozim. Mislim, da je ta predlog sprejemljiv če hočete imati vi vojsku i jednu in drugu.

.....Jaz sedaj ugotavljam, da pravzaprav če vas pravilno interpretiram vas ne da pravzaprav je več sporno vprašanje samo neomejenosti. Ali je še kaj drugega spornega? (glas iz dovrane: se ne razume)
Dobro sedaj ima sedaj Zagožen.

Zagožen Franc: Ta druga varianta ta ostane neomejena pravica pravzaprav neomejena pravica za vrznike služenja vojaškega roka in to plačat z nečim drugim. Janša ima prav potem ni obveznosti služenja vojaškega roka da tako formolacija omogočila neomejeno zlorabo pravice do ugovora vesti ker ugovor vesti je vendar nekaj definiranega in če je zapisano da je v republiki Sloveniji priznано se prvi zagotovljena pravica do ugovora vesti potem najbrž več kot to ni mogoče tud zapist. Ker nekje zapišemo neomejena pa dovolimo vsakršno zlorabo in vsakršno neomejeno zavračanja vojaškega roka in to je isto kot pa brišemo obveznost vojaškega roka. Zato bi jaz predlagal da bi se res zedinili na one druge formule ki jo je Janša predlagal, ki je ena kot varianta ZSMS. Hvala.

A je za predlagatelja to sprejemljivo? Poglejte ta varianta ki jo je Janša predlagal ne je ena od možnih variant samo v bistvu pušča namesto kriterija, ki se meni zdi pravičnejši ker je bi rekel bolj prepušča stvar odločitve dejansko tistemu, ki to pravico ima pravico, ki jo ima vsak državljan da ugovarja, da si dejansko konec sam pri se bi razčisti zaradi česa ugovarja kaj je razlog njegovega ugovora ali bo on zaradi tega ugovora se na sodišču kregal neko večjo obremenitev, ki je v tem primeru daljši rok služenje vojaškega roka. Če pa sprejmemo to prvo varianto, da je rok trajanja enak za vojaško službo in za civilno potem je selekcija prepuščena komisijam je pa seveda sper strašen problem kako sestaviti kometentne komisije kdo to delajo in kolikor toliko kriterij, ki jih po mojem sploh ni in obstajajo bi rad prosil še ministra Janšo glede na to kar koli bom jaz tlele sprejel bom še vedno moral to potrjevat na svojem poslanskem slugu. Inje tudi zaradi tega to zame pomembno, da res vidim argumentatorje ozadje recimo tistega predloga, ki bo zmagal če lahko na kratko pove kako si on kot predlagatelj, ki bo to izdeloval tudi zakon o pravici o izvajanju pravice do ugovora vesti. Kako si on predstavlja kako on definira ugovor vesti kako si on predstavlja kot selektor oziroma kontrolo nad to pravico

Janez Janša: V 7. členu, originalnem tekstu, kot smo ga predložili, piše naslednje: V Republiki Sloveniji je priznana pravica do ugovora vesti vojaški obveznosti. To je dikcija, ki jo pozna pol evropskih držav, s tem, da imajo samo nekatere, mislim, da 3, to pravico eksplicitno zapisano v ustavi.

Jaz to problematiko dobro poznam, tudi z njo sem se strokovno ukvarjal 8 let, napisal sem tudi več strokovnih razprav, vendar zdaj ugotavljam, da tega ni noben bral, vsaj med nami in mi je žal, da sem to sploh delal.

Pravica do ugovora vesti vojaški obveznosti ni samo pravica da ne greš v vojsko ampak je pravica, da odkloniš vse tri zvrsti vojaške obveznosti. Se pravi: nabor, služenje vojaškega roka in služenje v rezervni sestavi. Tukaj je definirana zadeva mnogo širša od te, kar zdaj vi predlagate oziroma kar imate v mislih, če tekst tak ostane kot sem jaz predlagal, je seveda zadeva še vedno ravno tako široka.

Nobena država, vsaj jaz ne poznam države, nima tega te pravice zagotovljene tako, da se to izvaja avtomatično, se pravi, vsak, ki pravi, jaz imam pa seveda ugovor vesti proti vojski, pa ne bom šel, odnese poziv nazaj in ne gre. Ni države, ki bi to imela.

So pa različno liberalni sistemi. Najbolj restrektiven sistem, kar se tega tiče, je tisti, ki dopušča samo pravico ugovora vesti iz verskih razlogov. Deloma je tak sistem v veljavi tudi pri nas, kjer se omogoča služenje brez orožja v vojski.

Najbolj liberalni sistemi so pa tisti, ki imajo poleg verskih, filozofskih, moralnih in drugih razlogov vključene tudi politične razloge. Mislim, da ima to samo Švedska na svetu, nobena druga država. Ni pa države, ki bi imela to pravico priznano ne glede na razloge in ti razlogi se ugotavljajo. So različni sistemi, različne komisije, civilno, civilno vojaške, samo civilne socialne, skratka, najmanj 10, 12 sistemov je v Evropi, ki delujejo, jaz bom rekel, da noben ne more delovati idealno, ker vesti se objektivno ne da ugotavljati 100%, lahko se pa temu približamo. Mi imamo prevedenih nekaj teh

zakonov, ki to urejajo, nekaj teh sistemov, tudi s pomočjo mirovnikov in tak naprej. Vendar se nikjer na svetu o teh zadevah ne odloča takole v pol ure, potem, ko je stvar že na mizi. To je tako kot ne moreš v zakonu o vojaški obveznosti izdelati v dveh tednih tudi ne moreš zakon o civilni službi. Najprej moraš imeti pa tistega. In ravno zaradi tega, ker je predlog padel na sami ustavni komisiji, ko smo sprejemali osnutek tega ustavnega zakona, smo dali tako najširšo formulacijo noter. Ni države, ki bi že v ustavi ali pa v ustavnem zakonu definirala, katera komisija to odloča in tako naprej. To je stvar zakona. Tukaj pač dajemo najširšo možnost, da se to definira. Če bomo šli mi zdaj v različne podrobnosti, to odpira vrsto vprašanj, do katerih se tudi jaz zdaj ne morem opredeliti. Jaz rabim strokovno oceno, rabim, da gre to na odbor, da gre to na izvršni svet in tako naprej.

dr. France Bučar: Če smem zdaj malo pomagati iz te zadrege. To za vas ni optimalna rešitev. A ste sposobni katero, ki ni ravno optimalna, pa je še zadovoljiva, saj v teoriji odločanja se sprejemajo samo zadovoljive odločitve, ne optimalne. Torej niste pripravljeni sprejeti to, kar vam predlagam.

Šleo: No, lahko jaz to ponudim, ta hip pa jaz ne morem

.....

Starman: Gospod predsednik, ko sem poslušal razpravo že v skupščini, nisem mogel mimo tega, da nekateri, zlasti liberalni poslanci, iščejo medijski odmev pri svojih volilcih. Občutek sem imel, zato ker razprava gre v tako širino, da posega v ustavne ustavo. Mi bomo v kratkem ustavni tekst dali v javno razpravo in to kar danes delamo, je predmet ustavne razprave. Mi pa danes dejansko prehodno obdobje rešujemo enostavni tekst, ki mora biti sprejemljiv za to odklapanje Slovenije.

Jaz imam sina pri vojakih en teden. Jaz bi želel, da je doma, da služi rok v Kopru, luki Koper in bi raje bil, ker bi bil pri svojem dekletu in tako naprej. Se razumemo, in vem, kaj to pomeni, imam še enega za njim in enega pred njim.

Skratka, z dušo in telesom sem za to, samo istočasno pa vem, da ta dežela mora imeti vojsko, da ta dežela mora graditi državotvornost in mora imeti tudi čast do služenja vojske. Istočasno tudi to vem. Čeprav sem zelo težko služil vojsko.

Hočem povedati sledeče. Da že sama dikcija, ki pravi, neomejena pravica, mi pravniki vemo, da pravice so absolutne, relativne, pravice so trajne in začasne in lahko bi še utemeljeval, ampak neomejena pravica v tem smislu, da ni nobenega, ki bi presojal, ali dam ali ne dam

_____ : ... da ne bom dolg in imoncionalen. Mislím, da to, kar danes delamo, da je stvar ustavne razprave, analize, da bo manj čas, tri ali dva meseca, da bomo o tem razpravljali. Mislím, da tudi ni prav in zato bom glasoval proti temu, da bi že danes zabetonirali, da je civilno služenje enako po trajanju z vojaško obveznostjo. To je stvar zakona in to ne moremo mi enostavno, zato sem prej povedal, vsak naš vojak, kot je bilo že nekaj rečeno, bo raje prevzel kakršnokoli fizično delo kot pa disciplino, slabo hrano, vrste itn., konzerve, ki jih danes dobivajo stare štiri leta. Skratka, in daleč od doma... Skratka, hočem ... sledeče. Mi ne moremo na vrat na nos po eni razpravi, ki je trajala dve uri, sprejeti tako dalekosežne odločitve, da bomo rekli, da je to služenje enako. To je neodgovorno, zame je to neodgovorno. Hvala lepa.

_____ : Torej, jaz se ne strinjam s tem, da ostane v tem tekstu beseda "neomejena", ker pravica ne more biti neomejena niti omejena. To je ena stvar. Naslednja stvar: trajanje ..., da je trajanje obveznosti, vojaške in civilne obveznosti enako, lahko sicer je, vendar to bi bil lahko kvečjemu stvar, to pravico lahko odloča kvečjemu zakon. To se pravi, da je to odprto. Ni zaprto, če se danes ne določi, da je trajanje enako enako ali neenako. To je ena stvar. Drugo: smatram, da je ta predlog ZSMS-Liberalne stranke, prosil bi, da uporabljamo pravilne nazive, vsiljevanje političnega prepričanja in poskus blokade. Za mene je to gospod Šetinc smešno. Smešno je recimo to, da se zahteva neomejena pravica in spešno je to, da je služenje vojaške in civilne službe enako v trajanju. In oboje odklanjam.

..... Jaz bi predlagal, da bolj ohranimo to klavzulo da je služenje v civilnem roku praviloma daljše in opustimo pomem neomejene praice ki se mi zdi da je veliko boljše omejevalen ravno ta dolžina ker drugače bo pa prišlo pa do tega, da se bodo drugi pogoji ustavljal pri tej pravici bodisi da se bo to omejeval to zgolj na versko prepričanje in tako dalej. Rajš da se to ne omenja, opusti, da tu imamo potem v zakonu neko formulacijo kot so svetovni nazor, versko prepričanje in tako dalje, ker bo praktično lahko vsakmo veljalo in da se omejuje to pravico edino z tem časovnim rokom, kar je praktično najbolj funkcionalno in se ne obje da bi bilo preveliko število, ki bi se zato odločali ker toliko je pa izkustva v Evropi in svetu kažejo da se ljudje raje odločajo za vojaški rok služenje v vojašnicah kot za neko dolgotrajnejše bivanje v eni bolnici. To predlagam smo se razumel.

.....sedaj je Zagožen na vrsti ja. Pol pa Ciril pol pa Marjan.

..... ravno zaradi tega je podaljšan civilno služenje podaljšanje civilno služenje zaradi tega vpeljano povsod po svetu da komisija z manj sumi pristopajo k preverjanju tistih ki se preglašajo z ugovorom vesti. Če ne bi bilo tega potem je razumljivo da naj bo komisija še tako poštena, nujno takega sumi, da bo to pravico ugovora vesti zlorabil in je težje objektivno . Pri vsej tej zadevi je prav gotovo najbolj kočljiva zadeva, kako dobiti sposobne komisije ki bodo objektivno presojele. Zdaj gre res za ugovor vesti in sedaj gre za zlorabo te pravice. In jaz vidim v tem podaljšanjem služenju prav manj varnostini mehanizem, ki omogoča komisijam, da bolj liberalno to presojejo. Tako, da bi vi z temle kar želite pravzaprav dosegli nekaj nasprotene težje situacijo za tiste, ki dejansko zaradi ugovora vesti prihajajo in večjo zlorabo. Samo spomnite se če ste bili v vojski da je dostikrat recimo težko celo vojaškemu zdravniku dopovedat, da si bolan ampak tem naprej si misli, da si bolan. S tem bi zaključu.

.....Hvala lepa. Janša. Ali je neposredna replika na to.

Leo Šešerko: Torej po moje je zelo pomembno, da danes dosežemo dogovor in da bo zakon sprejet. To je zelo sprejet. Potem mislim, da je konsenz vseh je v bistvu v tem, da je treba v neki obliki ugovor vesti sprejet. Jaz nisem nikogar tu opazil, ki bi se izrecno o temu izrekel. Moram pa reči, da so nekatere diskusije, ki so tu bile, šle v ne potem, kar so, na kar so izrecno ci...

Janez Janša: Prej je bila izražena..Na to kar je Šetinc govoril, Prej on je izrazil bojazen, da bi seveda lahko o tem z navadno večino sprejel neko rešitev, ki bi bila bistveno bolj restriktivna kot pa je nakazana možnost v ustavnem zakonu. Glede na to da sem jaz za to pa najbrž vsi ki tle sedimo da na tem področju, ko gre za obrambo nima smisla glasovanje. Jaz sem za to, da ta zakon v vojaški obveznosti sprejmemo kot ustavni zakon ali pa kot ustavo meni je čisto vseeno. Jaz vem, da če bomo to sprejel s 50 % to ne bo dobro in nihče ne bo na tem

.....To se pravi če noter napišemo če bo to res s posebnim ustavnim zakonom ne vem kaj bojo rekli zakonodaj ampak zame bi tudi bila stališče naše stranke ne samo liberalne. Rešitev mi smo proti formulaciji ravno zaradi tega ker je postopek sprejemanja enega drugega zakona bistveno različen in zato jaz mislim da je smiselno tukaj to čim bolj natančno opredeliti. Moj predlog je da bi to neomejeno ostalo ker mislim da je velika prednost tega predloga, da se izognemo komisijam subjektivnemu pristopu zlorabam in tako naprej. Da se stvar torej rešuje z možnostjo daljše daljšega trajanja obveznosti sem pa zato da se tudi to daljše trajanje omeji. Skratka moj predlog je da bi tukaj napisali da ne sme biti daljše kot 15 mesecev.

..... Prosim da se

.....Če mi napišemo da je v Republiki Sloveniji priznana neomejena praica do ugovora vesti pa nič ne rečem komu s tem uveljavimo pravico do ugovora vesti ne samo vojaške obveznosti ampak čemur koli. Delo v vojaški industriji, v civilni zaščiti, tisočih primerih lahko pride v poštev, se lahko to sklicuje. Jaz še enkrat opozarjam, da to ni stvar v kateri bi se lahko odločali v pol ure. Da obstajajo tudi iz katerih se da še kaj videti da je to pač potrebno prebrati da se je treba seznaniti s prakso v ostalih evropskih državah potem pa še mi to delat. To jih ravno rako kot da bi se odločili o nekem gospodarskem sistemu ne da bi poznali kakršenkoli paralelni sistem.

..... Ali lahko povzamem to razpravo v izjavi da se ustavna komisija ni zmogla zediniti na formulaciji in da ostaja pri stari formulaciji in s tem zakon pade. Če nima, če ni nobenih izgledov da bi prišli do za vse sprejemljive trditve potem ne moremo. Prosim Lavtižar.

Lavtižar: Ja jaz sem edina ženska članica komisije zato so ustavna vprašanja in zgleda če bomo vse v tej smeri bom morala tudi kmalu iti v vojsko, ker ne vem kdo bo sicer u vojski. Mislim, to je bolj za šalo kot za res. Ampak pogledjte jaz se v tem delu strinjam z ministrom Janšo ker gre za realizacijo tistih stališč ki smo jih mi sprejeli takrat na Skupščini, ki so zadevala to točno vprašanje nabornikov zdaj tukaj smo se pa stvari lotili tako kot da se pogovrjamo o novi ustavni ureditvi kajti če bi danes sprejeli to je moje stališče osebno. Neko radikalnejšo rešitev potem bi morali imeti dosti bolj pretehtane razloge in argumente. Danes je bilo naprimer slišati, da v tisti državah kjer imajo to civilno služenje upeljšano, da je to da gre povsod za zelo majhno procent vojaških obveznikov. Moram reč, da temu ni tako. V zahodni Nemčiji se ta procent bliža že 50 % in imajo zaradi tega resne probleme hotla sem nakazati samo to da je v tej temi treba posebj govoriti in da danes govorimo samo o tem ustavnem zakonu ki rešuje to zadevo zdaj za prehodno obdobje do nove ustave. Zadnjič smo na tej isti komisiji ugotavljali da je mogoče v pospešenem ritmu sprejeti novo ustavo do konca letošnjega leta in se pravi da res ne bi bilo nič narobe če bi si vzeli en teden časa da bi se prav o tej problematiki posebej pogovoril ker pa bomo dones pa mi onemogočili sprejem tega ustavnega zakon apa smo z tritjo vse podrli kar smo sedj le delali mesece. Hvala.

..... Dorbo pa kljub temu sedanji intervenciji kljub temu jaz ne vidim še enega predloga, ki bi ga bil za vse sprejemljiv. Ocvirk prosim. Prosim no.

..... Hvala lepa. Jaz bi predlagal in bi potem seveda tudi poskušal prepričati našo

_____ : Našo naš zbor liberalni, da ta predlog sprejme, je pa predlog, ki pravzaprav tukaj že bil dan. Če bi vpeljali notri možnost, da se po postopku za ustavne zakone sprejme tudi zakon, s katerim naj bi se urejanje civilne službe uredil, mislim, da v tistem kontekstu se lahko pravzaprav tudi pogovarjamo o tem, kakšna je ta pravica do ugovora vesti, ali je to omejena ali je to nujena pravica dogovora vesti, seveda takšen kompromis bi bilo potrebno nadomestiti s tem, da v drugem delu do katerega se še nismo dotaknili, gre seveda kaj naj bo v prihodnjem obdobju ki še ni zakona, da se seveda tu notri zapiše do kdaj takšen zakon seveda mora biti. Skratka gre za podoben postopek kot ga je prej hotel na nek način gospod Potrč pri prejšnjem zakonu uveljaviti. Hvala.

dr. France Bučar: Zdaj se moramo sporazumeti, da razpravljamo o nekem čisto popolnoma definiranim tekstu. To smo se že sporazumeli, da bi bil to tekst, ki ga je Janša predlagal, dajmo poskusiti s tem tekstom priti do kraja. Prosim

Janez Janša: Imam predlog. Naj se potem o temu originalni tekst enostavno napiše, da načinu uresničevanja te pravice določa ustavni zakon. S tem, da moram povedati, da bo to najobširnejši ustavni zakon, kar smo jih kdaj sprejeli.

Peršak : Jaz bi vseeno malo ugovarjam vsej tej diskusiji. Prvič ugovarjam temu, da tukaj nekateri so za ugovor vesti, drugi pa. To ni res. Drugič pa bi na nekaj opozoril. Sicer nisem pravnik, ampak zelo hecno bi bilo da v enem izvedbenem ustavnem zakonu določal da bomo izvedbo ene določbe, tega ustavnega zakona urejali z ustavnim zakonom. To je nekaj kar je zelo hecno, ne. IN tretjič bi rad nekaj še rekel. Mi pravzaprav o čem danes razpravljamo. Mi razpravljamo danes o vprašanju ali bomo sprejeli ustavni zakon, ki na področju obrambe, predvsem pa urejanja nabora in teh zadev, regrutacije se na nek način odlepimo od Jugoslavije. O tem zpravljamo. Mi bomo če z dva, tri mesece sprejeli ustavo, v kateri že piše,

da Republika Slovenija, če bo ta ustava sprejeta ureja priznava tudi pravico do ugovora vesti in tisti ustavi se bo sprejemal ustavni zakon. In ta je pa mogoče notri napisati da se celotno področje služenja vojaškega roka in vsa vprašanja, ki so s tem povezana uredijo z ustavnim zakonom. Predlagam to, ta sporazum, v tem smislu in da vendarle zdaj ne skušamo leteti na mas, če gre samo za to, da pridemo na Triglav.

_____ : Nobeden ne garantira, da bo ustava sprejeta do novembra ali decembra in jaz lahko garantiram, da bo verjetno kasneje, ker bomo imeli pripombe na ta sedanji pod delovno gradivo in verjetno ne bo mogoče razčistiti brez dolgih razprav. In pri tem ustavna zakona in pri teh stvareh tako kot tistim, ki so sploh pisali ta zakon za ureditev v tem obdobju, ki je lahko nekaj mesecev pol leta ali pa eno leto in ni za nas nepomembno, kdaj se bo to začetek demitilarizacije začel. Jutri ali pa čez eno leto.

Janez Janša: Poglejte. Mi si tole pristojnost, ki tukaj pišemo jemljemo. Mi si moramo to pravico tudi na nek način zaščititi. Kako jo bomo zaščitili, kako?

_____ : Ali ti misliš, da imamo realne šanse da čez mesec dnispet vojakom rešimo ta problem na tak način, neomejena pravica do..... potemvesti, ne. Ker če je ta pravica neomejena, vsak pove, da noče služiti vojske.

To ni več ugovor vesti, ker drugače

_____ : Zdi se mi da gospod Janša en pravzaprav možnost, da sebe zaščiti ovdje kola..... na taj način bi zaščitio sebe i vse druge, zakaj pa nočejo iti k vojakom. Sprejemamo zakonsko podlago da fantje ne gredo služiti, ker nočejo vesti, imate šanso, da po zakonu delate, ne da pa delate kako vi hočete. Ker se vam zljubi pušiti, se pravi to imate šansu, zakaj ne izkoristimo, a ovaj predlog tovariša odnosno gospoda Ribičiča, da se da pravica namenjena, i da se služenje produži za

tri mesece več nego je sad, mi onako skrajšamo za šest meseci, znači tri meseca mora biti duža kot je služenje vojskega roka i to je sprejemljivo po mome, ker hočemo, da budemo i u Evropi prvi in da nekaj delamo v Jugoslaviji, kar Jugoslavija dela dajmo, imate šanse , da delate po zakonu, ne da delate kako hočete.

_____ : Jaz bi samo toliko, boljša bi bila formulacija da se lahko podaljša največ za tri, ali štiri mesece, tako da ne bi govoril o absolutni številki, ker je pač možno, da se tudi osnovni rok spreminja.

dr. France Bučar. Dobro, kaj je zdaj tisto na kar smo se sporazumeli?

_____ : Gospod predsednik jaz bi samo nekaj vprašal, a je tista pravica omejena oziroma neomejena, ker mislim, da če že nekdo ima pravice jo ima, ali pa je nima. Zdaj ne vem če je filozofsko to ni tako filozofsko.

dr. France Bučar: Torej jaz še enkrat postavljam vprašanje. Kakšen tekst smo zdajle sposobni sprejeti? Osnova je Janšev tekst, to smo se sporazumeli, da je to ... prosim? Samo to je problem?

Ja, potem moramo ugotoviti, da se ne moremo sporazumeti, ne.

_____ : No, ampak jaz vidim prednost formulacije, neomejena kot sem že prej rekel, da se izogne komisijam in subjektivnemu presojanju, kdo ima razloge kdo nima in tako naprej

Ciril Ribičič:... objektivnemu presojanju. Kdo ima razloge in kdo nima, itn., se pa strinjam, če se v to gre, možno podaljšanje, ne. In če se zgornja meja tega podaljšanja da, so garancije zadostne in potem zakon pač bo uredil to kakor bo uredil, ampak ne bo mogel bistveno spremeniti pravic, ki so tu v ustavnem zakonu določene.

Janez Janša?: V normalnih razmerah, ko govorimo o vojski v suvereni državi, ko je nek pravi motiv zato, da služiš to vojsko tudi pri obveznikih, ki je to res ne samo dolžnost, ali pa pravica, morda izvedljivo. V tej situaciji pa ni. V tej situaciji bomo imeli tukaj 80 % ali pa 90 % upravičenih.

Darja _____: Jaz imam pomislek na to besedo "neodmejena". To bo potem očitno edina neomejena pravica v našem pravnem, ustavnem sistemu. Potem bi se že zavzela, da napišemo "neodtujljiva pravica". Pa čeprav je morda tudi to odveč, apak "neodtujljiva pravica". In pa se sporazumemo tudi na tem, da je trajanje tega služenja praviloma daljše, pa lahko povemo tudi koliko. Pa smo mislim že prišli do tistega kompromisa.

_____: Jaz sem namreč tudi tega mnenja, da to besedo izpustimo "neomejeno" in absolutno bi tukaj vse tiste, ki so predlagali, da bi vojaško služenje trajalo daljše. Konkretno imam primer prijatelja v Holandiji, kjer služijo 50 % dalj časa civilni vojaški rok. To vem. Mogoče bi pozneje, ko bomo razpravljali o ustavi, bom pa svoje ostalo še povedal. Ne samo mnenja, ampak tudi zahteve sploh o vojski. Hvala.

Predsednik dr. France Bučar: Hvala lepa.

Mile Šetinc?: Meni od tega ali pojma napišete "neomejeno" ali ne. Če gre samo za formulacijo in tu se lahko v nedogled izgublamo v teh debatah, so lahko hitro ... kaj to pomeni in kaj ne. Meni oz. nam so to predlagali, gre predvsem zato, da je iz te dikcije jasno, da ni potem, to je bistveno, da ni tiste kontrole v obliki komisij. Mi lahko to potem drugače napišemo, če bo to iz teksta jasno. Ne da to delamo iz tega terminološko, to ni terminološko vprašanje, tu gre za odločitev o načinu kontrole nad to pravico. Ali obstoja ta ... kontrola v obliki komisij, ki ocenjujejo ali ne.

Janez Janša?: Ali poznaš primer, kjer to funkcionira brez komisij?

Tone Peršak?: Potem pa bodimo pošteni pa napišimo v ustavo, da vsak državljan lahko odkloni služenje vojaškega roka. Ne pišimo o ugovoru vesti več.

(govorijo eden čez drugega)

Tone Peršak: Torej vaš predlog v bistvu pomeni, da državljan, v kolikor služenje vojaškega roka in nadomesti to s civilnim služenjem. To pa ni ugovor vesti? Ugovor vesti, o moralnih problemih, o političnih problemih, ampak o problemih neke druge vrste.

_____ : Jaz sem hotel samo tole povedati, ker to kar, kar je že gospod Peršak povedal, pa ne bi ponavljal. Ker potem pa res ni ugovora vesti. Potem pa raje to ... izpustimo, pa recimo ali služi tisti, ki hoče gre služiti vojsko, tisti pa, ki noče služiti pa ne bo šel. Pa to je najbolj čista formulacija. Ne pa govoriti o ugovoru vesti, ker vsak ugovor vesti

za sabo potegne potem komisijo. Ali enaga človeka ali pa deset njenih predstavnikov vseh strank ali pa ne vem koga. Ker edino tako je možno reči, ta je ugovor vesti, to pa ni ugovor vesti.

Ciril Ribičič: Ker jaz sem hotel to reči, da če je alternativa v tem, da se gre v vojaške enota ali pa za dalj časa za nekaj drugega, potem seveda ima tukaj izbiro in če je ta alternativa takšna, da bo moral presojati ali dalj časa biti izven vojske ali krajši. Gre za ugovor vesti. Gre za neke razloge, zakaj se je odločil za daljšo, ne pa krajšo odsotnost. Tukaj je še en argument za to daljšo dobo zaradi tega, ker je gospod Janša prej povedal, da so potem izključeni lahko tudi z rezervnega sestava. Tako, da, meni se zdi, da če bi tukaj bil z neko zgornjo mejo postavljeno to, da ima to logiko. Skratka, nihče, ki nima nobenega pomisleka zoper služenje vojaškega roka si ne bo izbral drugega daljšega roka. Moram pa reči, da sem, da sem razočaran tukaj nad tistimi diskusijami, ki govorijo o tem, 90 % jih bo hotelo iti v civilno služenje, ker so to istočasno ljudje, ki zelo veliko govorijo o slovenski suverenosti, o tem, kako ljudje to suverenost hočejo, pa jo želijo braniti itn. Meni to pač istočasno ne gre skupaj. Ali to je vrednota, ki jo je vredno braniti, ali to ni vrednota in če bomo imeli tukaj neko objektivno alternativo, ne eni strani daljši rok, na drugi strani pa služenje domovini tudi z orožjem v roki, jaz mislim, da bo tukaj neko normalno razmerje, ki je v svetu, ne pa da bi v teh zaostrenih razmerah to razmerje bistveno slabše.

Janez Janša?: Gospod Ribičič, samo mi zdajle ne odločamo o tem. O tem bomo odločali potem, ko bomo sprejeli novo

ustavo. Mi govorimo sedaj o nekem prehodnem obdobju, kjer ljudje odhajajo tudi še v Srbijo itn. Ne gre za nobeno obrambo suverenosti.

Predsednik dr. France Bučar: Zagožen.

Franc Zagožen: Jaz sem od nekdej zagovornik pravice do ugovora vesti. Samo to, kar bi sedajle radi z neomejeno pravico, je dejansko to, kar smo govorili. Odprava vojaške obveznosti in jaz se tega, dragi moji, niti ne bi upal sprejemati z enim ustavnim zakonom, kvečjemu je to stvar referendumu. In mi nimamo, niti v skupščini pravice ne pravice nekaj takega uzakoniti sedajle. To je moje mnenje. Hvala.

_____ : Gospod Janša je omenil te liberalne sisteme. Dejansko je tam ta pravica neomejena

_____ : Pravica neomejena v tem pogledu. Ker, če nekdo lahko svoj filozofski svetovno nazorski razlog opredeli kot zadržek, je to dejansko, kot da ni, gre samo za neko formalnost. Jaz se nagibam k temu, da bi ustrezno podaljšanjem te dobe omejili, neke vrste ekolacije o lepšem življenju. Lahko bi rekli, tretino ali polovico daljši, tudi v tem prehodnem obdobju obstoja neka nevarnost. S tem bi najbolj učinkovito to omejili, če hočemo imeti ta vojaški aparat še naprej. To je jasno, da potem ne moremo prepustiti čisto svobodni izbiri, če ga hočemo imeti. Moramo pa obenem, sem pa zato, da že sedaj to pravi- do ugovora vesti že sedaj uveljavljamo, ampak, s temi pogoji, kot pravim - podaljšanje roka.

_____ : Jaz bi vprašal komisijo, ali naj grem sedaj pred skupščino in povem, da se jutri nadaljuje in da je, ker se ne moremo odločiti, to je ena od možnosti. Vlada nima kaj hoditi. To je ustavna pravica te komisije, ta določi predlog, ne vlada.

Ciril Ribičič: Predvsem sprašujemo gospoda Janšo na kaj bi, on je tukaj faktor, naj se vlada sestane, v bistvu je treba presoditi situacijo, ali ustavni zakon danes ne bo sprejet, ali bomo pa tukaj našli nek kompromis. Situacija je tu- kaj tako čista, da bi se morali malo bolj potruditi. Ali pa gremo v eno ožjo grupo, ki naj nam ponudi nek tekst ali kaj takšnega.

France Bučar: Ne vidim nobene šanse, da bi ga lahko ponudila. Mnenja so povsem deljena, nihče pa ni pripravljen na kompromis, kot vidim.

Žagar: Mislím, da je potrebno iti pred skupščino in povedati, zaradi ene besedi, ki se imenuje neomejena, ne bo sprejet ustavni zakon. To je vse. To je po mojem poteza, ki je načrt- na in jo razumem na nek način kot en grobi poskus uveljavljanja opozicije. Če jim to ustreza, po mojem gladko lahko delajo naprej, jaz nimam nič proti.

Ciril Ribičič: Jaz bi samo tako reagiral, da bi lahko rekel, da je načrtno to, da se noče sprejeti ta besedica in bi s lahko ustavni zakon sprejel. Mi s temi obtožbami seveda, ko gremo še stopnjevati navzgor kdo je kakšen scenarij pripravil,

nisem za takšno razpravo. Ustavni zakon naj se sprejme in ta zadeva naj se uredi tako, da bo možno doseči dvotretinsko večino.

France Bučar: To je že problem, jaz bi želel priti do neke solucije, ki bo omogočila dvotretinski sprejem. Jaz vidim tukaj.

Ciril Ribičič: Jaz vidim tukaj, celovit predlog je, nam ena pravica, in ne sme biti daljša doba. Možno je iskati v dveh smereh. Ali, da se črta neomejena in da se gre na te komisije, ampak potem doba mora biti enaka. In drug kompromis je možen, da nam ena ostane, pa da se gre nazaj na drugo.

_____ : Minister Janša je ponudil tisti predlog in izrecno tudi tisti stavek, ki govori o enakosti služenja v eni in drugi obliki. Tega prav tako ni, kot jaz razumem, nekje v svetu. Verjetno, ali je kje v svetu. Minister Janša je gotovo dobro vedel zakaj je to predlagal, ker je bilo precej veliko ugovora za enakost služenja in predlagam danes, da še enkrat utemelji, zakaj je v tistem predlogu in mislim, da se je zavedal kaj dela, zakaj je noter dal tudi to enakost v obeh oblikah. Ker to očitno mu ne predstavlja tistega problema, ker si to sploh predlagal.

Janez Janša: Jaz mislim, da sem to že prej pojasnil. Jasno, tam kjer je ta enakost civilne in vojaške službe v veljavi, je pač potem restrikcija pri razlogih, ki se upoštevajo pri pravicah priznavanja. Niso vsi razlogi, ne moreš iz političnih razlogov tako tako. Samo te razloge je potrebno argumentirati, to ni tako, da ti napišeš v prošnjo, da si oporečnik iz verskih razlogov, ti moraš dobiti potrdilo, recimo jehovih prič, da si član in tako naprej.

_____ : To je ena od ponujenih osnov z naše strani za kompromis. Tista druga nikakor ne gre, zaradi tiste neomejenosti, ker se na tej prvi ne moremo zediniti.

_____ : Predlagam, da glasujemo o tej varianti, ki jo Janša predlaga in če je to večinsko mnenje, da se gre s tem pred skupščino.....

_____ : Gospod predsednik, jaz bi predlagal, da gospod Janša še enkrat prebere formulacijo, tisto prvotno.

Janez Janša: Republikki Sloveniji je priznana pravica do ugovora vesti. Na podlagi te pravice je obvezno služiti vojaški rok mogoče in nadomestiti. Na pogladi te pravice je mogoče obvezno služenje vojaškega roka nadomestiti s služenjem v civilnih službah. Trajanje te obveznosti ne more biti daljše od trajanja obveznosti vojaških službi. Način uresničevanja te pravice določa zakon. S tem, da bi jaz tukaj dodal seveda pri prvem stavku, kar prej nisem - vojaške obveznosti. V Republikki Sloveniji je priznana pravica do ugovora vesti vojaške obveznosti. Se pravi definicija, potem pa samo en del te pravice natančno definiramo - služenje vojaškega roka. Okrog naborov, rezervne sestave bo moral zakon precizno določiti, to se tudi ne da.

France Bučar: Dajem ta predlog na glasovanje. Kdo je za, naj dvigne roko. 17 za. Ta predlog je z večino glasov sprejet. Kdo je proti? Ali se je kdo vzdržal? Eden. Ta predlog smo sprejeli.

Sedaj gremo še na predlog, ki ga je podal gospod Aksentijević.

Predsednik dr. France Bučar: Prosim da preberem. Črta se zadnji odstavek amandma črta se zadnji odstavek in se ga nadomesti z novim zadnjim odstavkom:

Republiški sekretar za TO je strokovni organ Predsedstva Republike Slovenije za vodenje in TO Slovenija, organizacijsko deluje v okviru SRS LO. Janez prosim če

Janez: Razlogi za to so seznam amandma so politični in nestrokovni, to naj najprej povem, ker če bi tukaj obstajali strokovni razlogi, potem bi isto veljalo za jugoslovanski generalštab, ne bi bil v sestavi zveznega sekretariata ampak bi bil posebna strokovna služba pretež.... in koliko vem (malo prosim, se ne sliši)..... to ni predlog pripadnikov štaba TO, ampak je to predlog poveljnika in načelnika štaba, ki se zdaj koker vem na seji predsedstva republike razrešuje.

Aksentijevič: Zdi se mi, da ta druga ugotovitev gospoda Janše gre v njegovo politični lik. Nekaj poturiti brez dokazov. Res lahko preverite, bil sem pri civilnih osebah v štabu TO, to se pravi ne pri vojaških osebah, ne pri načelniku in komandantu, to preverite in oni so prosili, da pred vas to iznesem. Veste zakaj? Ker je stanje v RSTO obupno.

Menim, da sanacija bo bolj dolgo trajala in bistveno bo vplivalo na normalizacijo odnosov RSTO ta novi stavek, ki od organa pogledjte, tu lepo piše v tem stavku, republiški štab za TO je organ v sestavi RSLO, to se pravi enak drugim organov v RSLO, nikakšnih pravic nima po vojaški subartinaciji gospod predsednik predsedstva Republike Slovenije, da pozove komandanta štaba TO, da ga vpraša kaj je to v štabu, neko mora vprašati Janšo, če lahko pozove izvinjavam se, jaz sem gospoda sekretarja, če lahko pokliče komandanta svojega na raport po stanju v njegovem, to se pravi to je izrecno v tem, vse to dosega stavka in je vse normalno in pravi: znači lahko prinese pristojnosti izjavo ampak to je dobesedno stavljen štab pod komando RSLO, to se pravi s ovog je v stvari ena maska temu in ljudje se res, vam res rečem bojijo takšnih načelno enostavno

ne sprejemajo takšen način. Če hočete obdržati, pazite, jaz sem proti temu zakonu in meni je bilo po tej logiki vseeno kako je kod vas, ampak jaz želim radi teh ljudi in radi te vaše in naše dežele, da to bude res urejeno kako je prav in najboljše in mislim, da je to edina prava in vse ovo lahko se vklopi lahko se sanira ta situacija. Vi res nemamo v RSO, to je v TO Slovenije stanje nam je potem

Janez Janša: Strinjam se s tem, da je v štabu stanje obupno, ampak o tem zato najbrž odgovarja komandant tega štaba. S temi rešitvami, ki bodo sprejete danes na podalgi amandmaja, ki so bili že sprejeti in razglašeni bo to stanje razrešeno. Rešitev, ki jo zdaj uvajamo s tem, ko republiški štab prehaja v sestavo sekretariata je normalna oblika organiziranosti vsake armade, bodisi ali gre to za vzhodni ali za zahodni model. Jugoslavija ima na federalnem nivoju vzodni model, kjer je po katerem lahko predsedstvo prenese ne samo vodenje ampak tudi del poveljevanja na zveznega sekretarja oz. na ministra za obrambo. Zaradi tega mora biti ta oseba vojaška oseba, ker tudi poveljuje, v zahodnih modelih oz. parlamentarnih modelih tega ni tako, to ni tako in take rešitve omogočajo, da seveda ministr ni vojaška oseba in da opravlja tudi nadzorno funkcijo nad oboroženimi silami.

V praksi to pomeni, da je štab generalštab v tem primeru republiški štab ali glavni štab kaker koli pač temu rečemo za poveljevanje odgovoren neposredno šefu države oz. predsedniku, je pa organ v sestavi ministrstva zaradi tega, da se druge funkcije ne podvajajo, ker je to cenejše, ker je to racionalno, ker gre tukaj za enotno obrambno politiko. Pri nas je bil edini bistven primer, da so bili štabi izven, to pa zaradi tega, ker jih federacija ni pustila v republiško pristojnost, to je bil edini razlog, to so imeli vsak svojo pravno službo, vsak svojo ekonomsko službo, žiro račun, finance itn, in sto več zaposlenih. To je ta razlog.

Če pogledate 2. člen ustavnega zakona, potem vidite, da ta v 3. odstavku omogoča, da se prenesejo samo zadeve vodenja na sekretariat oz. na

sekretarja ne pa tudi poveljevanje, tako da tu ni nikakršnega podvojevanja in v tem odloku, ki je že pripravljen na predsedstvu so te zadeve razčiščene, ker tuki tudi ni nikakršnih spornih zadev, ker imamo modele v svetu po katerem se to uresničuje, zato jaz predlagam, da se tukaj ne dela nikakršnih problemov.

Starman: Torej po mojem mnenju čisto strokovno gledano pravno je predlagani amandma jasno usmerjen, da strokovni organ kot upravni organ dela organizacijsko relativno samostojno in da je postavljen samo v organizacijski okvir republiškega sekretariata, torej namen je ostati relativno samostojen in imeti seveda tudi svoje vodstvo itn. kot strokovni organ, to pa ni bil namem ustavnih amandmajev oz. 97. ustavnega amandmaja, ki smo ga sprejeli, zato predlagam, da ustavna komisija

_____ : da ustavna komisija zavrne ta amandma.

Kolešnik: Gospod polkovnik Aksentijević se jaz popolnoma strinjam. V teritorialni obrambi je prav gotovo izredno težko stanje, saj prihajam tudi iz ene teh občin, ki ima s temi zadevami hude probleme zdaj in prav zaradi tega, ker je tako kriminalno stanje in težko stanje ne morem sprejeti tega predloga, tega amandmaja, ker mislim, da je v tem sutavnem zakonu v tem zadnjem odstavku 2. členu veliko boljša rešitev, kot je bila dosedaj in bo vodenje potem imelo resnično tisto osnovo, ki bi jo naj imelo tudi v tistih občinskih in pa tudi v republiškem TE. Samo toliko, hvala.

Predsednik dr. France Bučar: Sprašujem ali smo sposobni za glasovanje že. Torej če je tako, potem bi dal jaz mislim itak protizakonsko, da vas ne bomo prizadeli s tem.

ŠloaAksentijević: Gospod sekretar je izpostavil vzhodni model. Kakšen je to model, ko je on uveljavlja ne vem in mislim, da je tudi vzhodni model. V tem členu 2. vse je lepo in prav kako se zamišlja da bi bilo. Zakaj predsedstvo Republike Slovenije vzame tisto pravico in dolžnost, da poveljuje in vodi TO Slovenije, ker je , pogledjte tu je vse lepo, lahko del prenese iz vodenja na sekretariat za ljudsko obrambo, ta zadnji stavek vse to podere in pravi, da je organ v sestavi. To se pravi, vse to gor več ne velja, to je to. Pri nas v vojaški logiki in nelogiki samo nego i vojaškem sistemu je subortinacija temeljni sistem poveljevanja, to se pravi odgovarjaš prvome, prvi ti je ne predsednik Predsedstva Republike nego ti je ta, se pravi da je lahko, ja lahko da se nekdej predsednik in sekretar skregajo ali pa bodo jedan iz jedne stranke drugi iz druge, to se pravi, da sekretar ne bo dal predsedniku, da poveljuje z svojo vojsko, to se pravi res, to so krajne, ampak je res, to je resnica in zato predlagajo in mislim, da je to drugače pa vi se odločite, sicer mene.

Predsednik dr. France Bučar: Dobro potem bi jaz dal to na glasovanje, to se pravi, kdo je zato, da ostane stari tekst tako kot je?

Kdo je za? A je kdo proti? Se je kdo vzdržal?

Potem ugotavljam, da je to soglasno sprjet. Hvala lepa.

Zdaj pa prosim še eno obvestilo. Školč me je prosil, ja po tem našem delu komisije zagotovimo klubom nek ne uro ali pa mogoče kakšno omejen čas, da se lahko zmenimo za koliko časa.